



**EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU)
nr 1169/2011**

av den 25 oktober 2011

om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1924/2006 och (EG) nr 1925/2006 samt om upphävande av kommissionens direktiv 87/250/EEG, rådets direktiv 90/496/EEG, kommissionens direktiv 1999/10/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG, kommissionens direktiv 2002/67/EG och 2008/5/EG samt kommissionens förordning (EG) nr 608/2004

(Text av betydelse för EES)

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Denna förordning ger en grund för säkerställande av en hög konsumentskyddsnivå när det gäller livsmedelsinformation, med beaktande av att konsumenterna uppfattar information olika och har olika behov av information, samtidigt som den säkerställer att den inre marknaden fungerar smidigt.

2. I denna förordning fastställs allmänna principer, krav och ansvarsområden i fråga om livsmedelsinformation, i synnerhet livsmedelsmärkning. I förordningen fastställs metoder som ska säkerställa konsumenternas rätt till information och förfaranden för tillhandahållande av livsmedelsinformation, med beaktande av behovet av tillräcklig flexibilitet för att kunna reagera på framtida utveckling och nya informationskrav.

3. Denna förordning ska tillämpas på livsmedelsföretagare i alla steg i livsmedelskedjan där deras verksamhet rör tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna. Den ska tillämpas på alla livsmedel som är avsedda för slutkonsumenter, inklusive livsmedel som tillhandahålls av storhushåll och livsmedel som är avsedda för storhushåll.

Förordningen ska tillämpas på cateringtjänster som utförs av transportföretag om avfärden sker från en medlemsstat där fördragen är tillämpliga.

4. Denna förordning ska tillämpas utan att det påverkar tillämpningen av de märkningskrav som föreskrivs i särskilda unionsbestämmelser om vissa livsmedel.

Artikel 2

Definitioner

1. I denna förordning gäller följande definitioner:

▼B

- a) Definitionerna av *livsmedel*, *livsmedelslagstiftning*, *livsmedelsföretag*, *livsmedelsföretagare*, *detaljhandel*, *utsläppande på marknaden* och *slutkonsument* i artikel 2 och artikel 3.1–3.3, 3.7, 3.8 och 3.18 i förordning (EG) nr 178/2002.
- b) Definitionerna av *bearbetning*, *obearbetade produkter* och *bearbetade produkter* i artikel 2.1 m, n och o i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien ⁽¹⁾.
- c) Definitionen av *livsmedelsenzym* i artikel 3.2 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1332/2008 av den 16 december 2008 om livsmedelsenzymer ⁽²⁾.
- d) Definitionerna av *livsmedelstillsats*, *processhjälpmiddel* och *bärare* i artikel 3.2 a och b i samt i punkt 5 i bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1333/2008 av den 16 december 2008 om livsmedelstillsatser ⁽³⁾.
- e) Definitionen av *aromer* i artikel 3.2 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1334/2008 av den 16 december 2008 om aromer och vissa livsmedelsingredienser med aromgivande egenskaper för användning i och på livsmedel ⁽⁴⁾.
- f) Definitionerna av *kött*, *maskinurbenat kött*, *köttberedningar*, *fiskeriprodukter* och *köttprodukter* i punkterna 1.1, 1.14, 1.15, 3.1 och 7.1 i bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung ⁽⁵⁾.
- g) Definitionen av *reklam* i artikel 2 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/114/EG av den 12 december 2006 om vilseledande och jämförande reklam ⁽⁶⁾.

▼M3

- h) Definitionen av *konstruerade nanomaterial* enligt artikel 3.2 f i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2283 ⁽⁷⁾.

▼B

2. Dessutom gäller följande definitioner:

- a) *livsmedelsinformation*: information om ett livsmedel som görs tillgänglig för slutkonsumenterna genom en etikett, annat åtföljande material eller andra metoder, inklusive moderna tekniska verktyg eller muntlig kommunikation.

⁽¹⁾ EUT L 139, 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 354, 31.12.2008, s. 7.

⁽³⁾ EUT L 354, 31.12.2008, s. 16.

⁽⁴⁾ EUT L 354, 31.12.2008, s. 34.

⁽⁵⁾ EUT L 139, 30.4.2004, s. 55.

⁽⁶⁾ EUT L 376, 27.12.2006, s. 21.

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2283 av den 25 november 2015 om nya livsmedel och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 258/97 och kommissionens förordning (EG) nr 1852/2001 (EUT L 327, 11.12.2015, s. 1).

▼B

- b) *lagstiftning om livsmedelsinformation*: unionens bestämmelser om livsmedelsinformation, särskilt märkning, inklusive bestämmelser av allmän karaktär som gäller alla livsmedel under vissa omständigheter eller vissa kategorier av livsmedel och bestämmelser som endast gäller vissa livsmedel.
- c) *obligatorisk livsmedelsinformation*: de uppgifter som enligt unionsbestämmelserna måste tillhandahållas slutkonsumenterna.
- d) *storchushåll*: varje anläggning (inklusive ett fordon eller ett fast eller mobilt försäljningsställe), t.ex. restauranger, personalrestauranger, skolor, sjukhus och cateringföretag, vilken i sin affärsverksamhet tillagar livsmedel färdiga att konsumeras av slutkonsumenterna.
- e) *färdigförpackat livsmedel*: en enskild vara som i oförändrat skick är avsedd att tillhandahållas slutkonsumenter och storchushåll och som består av ett livsmedel och den förpackning i vilken det placerades innan det erbjöds till försäljning, oavsett om förpackningen omsluter livsmedlet helt eller endast delvis, men i varje fall så att förpackningen omsluter livsmedlet på ett sådant sätt att innehållet inte kan ändras utan att förpackningen öppnas eller ändras; livsmedel som förpackas på försäljningsstället på konsumentens begäran eller är färdigförpackade för direkt försäljning ska inte anses vara *färdigförpackade livsmedel*.
- f) *ingrediens*: varje ämne eller produkt, inklusive aromer, livsmedelstillsatser och livsmedelsenzymer, och varje beståndsdel i en sammansatt ingrediens som används vid tillverkningen eller beredningen av ett livsmedel och som finns kvar i den färdiga varan, om än i annan form; restprodukter ska inte anses vara *ingredienser*.
- g) *härkomstplats*: plats som det uppges att ett livsmedel kommer från och som inte är det *ursprungsland* som fastställts i enlighet med artiklarna 23–26 i förordning (EEG) nr 2913/92. Livsmedelsföretagarens namn, firmanamn eller adress på etiketten utgör inte en uppgift om livsmedlets ursprungsland eller härkomstplats i enlighet med denna förordning.
- h) *sammansatt ingrediens*: en ingrediens som i sig är en produkt av mer än en ingrediens.
- i) *etikett*: varje påskrift, märke, illustration eller annan beskrivning som återges i skrift, tryck, stencil, prägling, relief eller stämpel på en förpackning eller behållare som innehåller livsmedel eller som fästs på dessa.
- j) *märkning*: ord, uppgift, varumärke, märkesnamn, illustration eller symbol som gäller ett livsmedel och anbringas på förpackning, dokument, meddelande, etikett, ring eller krage som medföljer eller avser sådant livsmedel.
- k) *synfält*: samtliga ytor på en förpackning som kan läsas ur en och samma synvinkel.

▼B

- l) *huvudsakligt synfält*: det synfält på en förpackning som konsumenten mest sannolikt genast ser vid köptillfället och som gör det möjligt för konsumenten att direkt identifiera en produkts art eller natur och, i förekommande fall, varumärkesnamn. Om en förpackning har flera identiska huvudsakliga synfält ska det huvudsakliga synfältet anses vara det som livsmedelsföretagaren väljer.
- m) *läsbarhet*: informationens yttre gestaltning, som gör att informationen kan ses av allmänheten och som bestäms av olika faktorer, exempelvis teckenstorlek, teckenavstånd, radavstånd, strecktjocklek, teckenfärg, typsnitt, förhållandet mellan bokstävernas bredd och höjd, materialets yta och en betydande kontrast mellan trycket och bakgrunden.
- n) *föreskriven beteckning*: den beteckning för ett livsmedel som föreskrivs i de unionsbestämmelser som gäller för detta livsmedel eller, om sådana unionsbestämmelser inte finns, den beteckning som föreskrivs i de lagar och andra författningar som gäller i de medlemsstater där livsmedlet säljs till slutkonsumenter eller storhushåll.
- o) *vedertagen beteckning*: en beteckning som är accepterad som livsmedlets beteckning av konsumenterna i den medlemsstat där livsmedlet saluförs utan att beteckningen behöver ytterligare förklaringar.
- p) *beskrivande beteckning*: en beteckning som ger en beskrivning av livsmedlet och vid behov dess användning, som är tillräckligt tydlig för att konsumenter ska få kännedom om dess verkliga natur och särskilja det från andra varor som det skulle kunna förväxlas med.
- q) *primär ingrediens*: en eller flera ingredienser i ett livsmedel som utgör mer än 50 % av livsmedlet eller som konsumenten vanligtvis förknippar med livsmedlets beteckning och för vilken eller vilka det i de flesta fall krävs en mängdangivelse.
- r) *datum för minsta hållbarhet för ett livsmedel*: den dag fram till vilken livsmedlet vid rätt förvaring har kvar sina särskilda egenskaper.
- s) *näringsämne*: protein, kolhydrat, fett, fiber, natrium, vitaminer och mineraler som förtecknas i bilaga XIII del A led 1 till denna förordning, och ämnen som tillhör eller är beståndsdelar av en av dessa kategorier.

▼M3

▼B

- u) *tekniker för distanskommunikation*: varje teknik som, utan att leverantören och konsumenten samtidigt är fysiskt närvarande, kan användas för ingående av ett avtal mellan dessa parter.

▼B

3. I denna förordning avses med ett livsmedels ursprungsland ett livsmedels ursprung som fastställts i enlighet med artiklarna 23–26 i förordning (EEG) nr 2913/92.
4. De särskilda definitionerna i bilaga I ska också gälla.

KAPITEL II

ALLMÄNNA PRINCIPER FÖR LIVSMEDELSINFORMATION

*Artikel 3***Allmänna mål**

1. Syftet med att tillhandahålla livsmedelsinformation är att uppnå en hög skyddsnivå för konsumenternas hälsa och intressen genom att ge slutkonsumenterna möjlighet att göra informerade val och använda livsmedel på ett säkert sätt, särskilt utifrån hälsomässiga, ekonomiska, miljömässiga, sociala och etiska överväganden.
2. Syftet med lagstiftningen om livsmedelsinformation är att uppnå fri rörlighet i unionen för livsmedel som produceras och saluförs lagligt, vid behov med hänsyn till behovet av att skydda producenternas legitima intressen och främja produktion av varor av hög kvalitet.
3. När nya krav införs i livsmedelslagstiftningen, ska en övergångsperiod efter det att de nya kraven trätt i kraft beviljas, utom i vederbörligen motiverade fall. Under denna övergångsperiod får livsmedel vilkas etiketter inte uppfyller de nya kraven släppas ut på marknaden och lager av sådana livsmedel som släppts ut på marknaden före övergångsperiodens slut får fortsätta att saluföras tills de är slutsålda.
4. Offentliga samråd som är öppna och medger insyn ska genomföras, inklusive med berörda parter, antingen direkt eller via representativa organ, under utarbetandet, utvärderingen och översynen av lagstiftningen om livsmedelsinformation, utom när detta är omöjligt på grund av sakens brådskande natur.

*Artikel 4***Principer för obligatorisk livsmedelsinformation**

1. Livsmedelsinformation som enligt lagstiftningen om livsmedelsinformation är obligatorisk ska särskilt gälla information i någon av följande kategorier:
 - a) Information om livsmedlets identitet och sammansättning, egenskaper eller andra särdrag.

▼B

- b) Information om skydd av konsumenternas hälsa och säker användning av ett livsmedel. Detta gäller särskilt upplysningar om
- i) egenskaper hos sammansättningen som kan vara skadliga för hälsan hos vissa grupper av konsumenter,
 - ii) hållbarhet, förvaring och säker användning,
 - iii) hälsoeffekten, inklusive riskerna och följderna i samband med skadlig och farlig konsumtion av ett livsmedel.
- c) Information om näringsegenskaper, så att konsumenterna, inbegripet konsumenter med särskilda kostbehov, kan göra informerade val.
2. När behovet av obligatorisk livsmedelsinformation övervägs, och för att göra det möjligt för konsumenter att göra informerade val, ska hänsyn tas till ett utbrett behov hos en majoritet av konsumenterna av vissa uppgifter som de anser vara mycket viktiga, eller till allmänt erkända fördelar för konsumenten.

*Artikel 5***Samråd med Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet**

En unionsåtgärd inom området för lagstiftningen om livsmedelsinformation som sannolikt påverkar folkhälsan ska antas efter samråd med Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (nedan kallad *myndigheten*).

KAPITEL III

ALLMÄNNA KRAV PÅ LIVSMEDELSINFORMATION OCH LIVSMEDELSFÖRETAGARNAS SKYLDIGHETER*Artikel 6***Grundläggande krav**

Varje livsmedel som är avsett för slutkonsumenter eller storhushåll ska åtföljas av livsmedelsinformation i enlighet med denna förordning.

*Artikel 7***Rättvisande information**

1. Livsmedelsinformation får inte vara vilseledande, i synnerhet
- a) när det gäller vad som är utmärkande för livsmedlet, särskilt dess art, identitet, egenskaper, sammansättning, kvantitet, hållbarhet, ursprungsland eller härkomstplats, framställnings- eller produktionsmetod,
 - b) genom att livsmedlet tillskrivs verkningar eller egenskaper som det inte har,

▼B

- c) genom att det antyds att livsmedlet har speciella egenskaper, då i själva verket alla liknande livsmedel har sådana egenskaper, framför allt genom att närvaron eller frånvaron av vissa ingredienser och/eller näringsämnen särskilt framhävs,
 - d) genom att det genom utseendet, beskrivningen eller genom presentationer i bild antyds att produkten innehåller ett särskilt livsmedel eller en ingrediens trots att en beståndsdel som normalt förekommer naturligt eller en ingrediens som normalt används i det livsmedlet har bytts ut mot en annan beståndsdel eller ingrediens.
2. Livsmedelsinformation ska vara korrekt, tydlig och lätt att förstå för konsumenten.
3. Om inte annat följer av undantag i unionsrätten för naturliga mineralvatten och livsmedel för särskilda näringsändamål, får livsmedelsinformation inte tillskriva livsmedel egenskapen att förebygga, behandla eller bota mänskliga sjukdomar eller hänvisa till sådana egenskaper.
4. Punkterna 1, 2 och 3 ska även tillämpas på
- a) reklam,
 - b) presentationen av livsmedel, särskilt med avseende på deras form, utseende eller förpackning, de förpackningsmaterial som används och det sätt på vilket livsmedlen arrangeras samt den miljö i vilken de exponeras.

*Artikel 8***Skyldigheter**

1. Den livsmedelsföretagare som är ansvarig för livsmedelsinformationen ska vara den företagare i vars namn eller firmanamn livsmedlet saluförs eller, om denna företagare inte är etablerad i unionen, den som importerar livsmedlet till unionsmarknaden.
2. Den livsmedelsföretagare som är ansvarig för livsmedelsinformationen ska säkerställa att informationen finns tillgänglig och är korrekt i enlighet med tillämplig lagstiftning om livsmedelsinformation och krav i tillämpliga nationella bestämmelser.
3. Livsmedelsföretagare som inte påverkar livsmedelsinformationen ska inte tillhandahålla livsmedel som de, på grundval av den information som de besitter i egenskap av fackmän, vet eller förmodar inte uppfyller tillämplig lagstiftning om livsmedelsinformation och krav i tillämpliga nationella bestämmelser.
4. Livsmedelsföretagare får, inom företag som står under deras kontroll, inte ändra den information som åtföljer ett livsmedel om en sådan ändring skulle vilseleda slutkonsumenterna eller på annat sätt försämra konsumentskyddet eller slutkonsumenternas möjligheter att göra informerade val. Livsmedelsföretagare är ansvariga för alla ändringar de gör i den livsmedelsinformation som åtföljer ett livsmedel.

▼B

5. Utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 2–4 ska livsmedelsföretagare, inom företag som står under deras kontroll, säkerställa att de krav i lagstiftningen om livsmedelsinformation och de tillämpliga nationella bestämmelser som är relevanta för deras verksamhet följs och förvissa sig om att dessa krav uppfylls.

6. Livsmedelsföretagare ska, inom företag som står under deras kontroll, säkerställa att information om livsmedel som inte är färdigförpackade och som är avsedda för slutkonsumenterna eller för leverans till storhushåll lämnas vidare till den livsmedelsföretagare som tar emot livsmedlet, så att den obligatoriska livsmedelsinformationen när så krävs kan tillhandahållas slutkonsumenterna.

7. I följande fall ska livsmedelsföretagare, inom företag som står under deras kontroll, säkerställa att de obligatoriska uppgifter som krävs enligt artiklarna 9 och 10 finns på de färdigförpackade livsmedlen, på en etikett som anbringas på dessa eller i de handelsdokument som avser livsmedlen, om det kan garanteras att dessa dokument antingen åtföljer de livsmedel som de avser eller skickas före eller samtidigt med leveransen:

- a) När färdigförpackade livsmedel är avsedda för slutkonsumenter men saluförs i ett handelsled före försäljningen till slutkonsumenten och under förutsättning att försäljning till storhushåll inte äger rum i detta handelsled.
- b) När färdigförpackade livsmedel är avsedda för leverans till storhushåll för beredning, bearbetning eller uppdelning.

Trots vad som sägs i första stycket ska livsmedelsföretagare säkerställa att de uppgifter som avses i artikel 9.1 a, f, g och h även finns på den yttre förpackning i vilken de färdigförpackade livsmedlen presenteras när de saluförs.

8. Livsmedelsföretagare som till andra livsmedelsföretagare levererar livsmedel som inte är avsedda för slutkonsumenter eller storhushåll ska säkerställa att dessa andra livsmedelsföretagare får tillräcklig information för att vid behov kunna uppfylla sina skyldigheter enligt punkt 2.

KAPITEL IV

OBLIGATORISK LIVSMEDELSINFORMATION*AVSNITT 1****Innehåll och presentation****Artikel 9***Förteckning över obligatoriska uppgifter**

1. I enlighet med artiklarna 10–35 och om inget annat följer av undantagen i detta kapitel, ska följande uppgifter vara obligatoriska:

- a) Livsmedlets beteckning.

▼B

- b) Ingrediensförteckningen.
- c) Ingredienser eller processhjälpmedel förtecknade i bilaga II eller som härrör från ett ämne eller en produkt som förtecknas i bilaga II som orsakar allergi eller intolerans och som används vid tillverkningen eller beredningen av ett livsmedel och finns kvar i den färdiga varan, om än i annan form.
- d) Mängden av vissa ingredienser eller kategorier ingredienser.
- e) Livsmedlets nettokvantitet.
- f) Datum för minsta hållbarhet eller sista förbrukningsdag.
- g) Särskilda villkor för förvaring och/eller användning.
- h) Namn på eller firmanamn för och adress till det livsmedelsföretag som avses i artikel 8.1.
- i) Uppgift om ursprungsland eller härkomstplats där så krävs enligt artikel 26.
- j) Bruksanvisning, om det utan en sådan skulle vara svårt att använda livsmedlet på rätt sätt.
- k) För drycker som innehåller mer än 1,2 volymprocent alkohol, den faktiska alkoholhalten uttryckt i volym.
- l) En näringsdeklaration.

2. Uppgifterna i punkt 1 ska anges med ord och siffror. Därutöver får de även uttryckas genom piktogram eller symboler, dock utan att det påverkar tillämpningen av artikel 35.

3. Om kommissionen antar delegerade akter eller genomförandeakter enligt denna artikel får de uppgifter som avses i punkt 1 alternativt uttryckas med hjälp av piktogram eller symboler i stället för med ord eller siffror.

För att säkerställa att konsumenterna får tillgång till andra uttrycksformer för obligatorisk livsmedelsinformation än ord och siffror får kommissionen, med beaktande av information som visar att konsumenterna uppfattar detta på samma sätt, med hjälp av delegerade akter i enlighet med artikel 51 fastställa de kriterier enligt vilka en eller flera av de uppgifter som avses i punkt 1 får uttryckas genom piktogram eller symboler i stället för med ord eller siffror, förutsatt att samma informationsnivå säkerställs som med ord och siffror.

4. För att säkerställa ett enhetligt genomförande av punkt 3 i denna artikel får kommissionen anta genomförandeakter om tillämpningsvillkoren för de kriterier som ska fastställas i enlighet med punkt 3 och enligt vilka en eller flera uppgifter får uttryckas genom piktogram och symboler i stället för med ord och siffror. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 48.2.

▼B*Artikel 10***Ytterligare obligatoriska uppgifter för vissa typer eller kategorier av livsmedel**

1. Förutom de uppgifter som anges i artikel 9.1 fastställs ytterligare obligatoriska uppgifter för vissa typer eller kategorier av livsmedel i bilaga III.

2. I syfte att säkerställa konsumentinformation för vissa typer eller kategorier av livsmedel och att hänsyn tas till tekniska framsteg, vetenskaplig utveckling, skyddet av konsumenthälsan eller säker användning av ett livsmedel, får kommissionen ändra bilaga III genom delegerade akter i enlighet med artikel 51.

Om det av tvingande skäl till skyndsamhet så krävs på grund av att det uppstått risker för konsumenternas hälsa ska det förfarande som anges i artikel 52 tillämpas på delegerade akter som antagits i enlighet med denna artikel.

*Artikel 11***Mått och vikt**

Artikel 9 ska inte påverka tillämpningen av mer specifika unionsbestämmelser om mått och vikt.

*Artikel 12***Tillgänglighet och placering av obligatorisk livsmedelsinformation**

1. Den obligatoriska livsmedelsinformationen ska finnas tillgänglig och vara lättåtkomlig, i enlighet med denna förordning, beträffande alla livsmedel.

2. För färdigförpackade livsmedel ska den obligatoriska livsmedelsinformationen finnas direkt på förpackningen eller på en etikett fäst på denna.

3. För att säkerställa att konsumenterna får tillgång till obligatorisk livsmedelsinformation på alternativa sätt som är bättre anpassade till vissa obligatoriska uppgifter får kommissionen, med beaktande av information som visar att konsumenterna uppfattar detta på samma sätt och att konsumenterna i hög grad använder sig av sådana alternativa sätt, genom delegerade akter i enlighet med artikel 51, fastställa kriterier enligt vilka vissa obligatoriska uppgifter får uttryckas på annat sätt än på förpackningen eller etiketten, förutsatt att samma informationsnivå uppnås som på förpackningen eller etiketten.

4. För att säkerställa ett enhetligt genomförande av punkt 3 i denna artikel får kommissionen anta genomförandeakter om tillämpningsvillkoren för de kriterier som avses i punkt 3 för att ange att vissa obligatoriska uppgifter får uttryckas på annat sätt än på förpackningen eller etiketten. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 48.2.

▼B

5. För livsmedel som inte är färdigförpackade gäller bestämmelserna i artikel 44.

*Artikel 13***Presentation av obligatoriska uppgifter**

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de nationella åtgärder som antas enligt artikel 44.2 ska den obligatoriska livsmedelsinformationen placeras på väl synlig plats, så att den är lätt att se, klart läsbar och, när så är lämpligt, outplånlig. Annan text, illustrationer eller annat infogat material får inte på något sätt dölja, skymma, avleda uppmärksamheten från eller avbryta den obligatoriska livsmedelsinformationen.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av särskilda unionsbestämmelser om vissa livsmedel ska de obligatoriska uppgifterna i artikel 9.1, när de anges på förpackningen eller den etikett som är fäst på denna, vara tryckta på förpackningen eller etiketten på ett sådant sätt att de är tydligt läsbara, med en teckenstorlek där x-höjden som den definieras i bilaga IV är lika med eller större än 1,2 mm.

3. När det gäller förpackningar eller behållare vars största yta är mindre än 80 cm², ska den teckenstorlek som avses i punkt 2 (x-höjden) vara lika med eller större än 0,9 mm.

4. I syfte att nå målen med denna förordning ska kommissionen genom delegerade akter i enlighet med artikel 51 fastställa regler för läsbarhet.

I samma syfte som det som avses i första stycket får kommissionen genom delegerade akter i enlighet med artikel 51 utvidga kraven i punkt 5 i den här artikeln till att gälla ytterligare obligatoriska uppgifter för vissa typer eller kategorier av livsmedel.

5. De uppgifter som anges i artikel 9.1 a, e och k ska finnas i samma synfält.

6. Punkt 5 ska inte tillämpas i de fall som anges i artikel 16.1 och 16.2.

*Artikel 14***Distansförsäljning**

1. Utan att det påverkar informationskraven i artikel 9 ska följande gälla i fråga om färdigförpackade livsmedel som erbjuds till försäljning genom distanskommunikation:

- a) Obligatorisk livsmedelsinformation, utom de uppgifter som beskrivs i artikel 9.1 f, ska finnas tillgänglig innan köpet avslutas och finnas på stödmaterialet för distansförsäljningen eller tillhandahållas på andra lämpliga sätt som identifieras tydligt av livsmedelsföretagaren. Om andra lämpliga sätt används ska den obligatoriska livsmedelsinformationen tillhandahållas utan att livsmedelsföretagaren tar ut en extra avgift av konsumenterna.

▼B

b) Alla obligatoriska uppgifter ska finnas tillgängliga när varan levereras.

2. När livsmedel som inte är färdigförpackade erbjuds för försäljning genom distanskommunikation, ska de uppgifter som krävs enligt artikel 44 göras tillgängliga i enlighet med punkt 1 i den här artikeln.

3. Punkt 1 a ska inte tillämpas på livsmedel som saluförs i varuautomater eller automatiserade affärslokaler.

*Artikel 15***Språkkrav**

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 9.3 ska obligatorisk livsmedelsinformation anges på ett språk som lätt kan förstås av konsumenterna i de medlemsstater där ett livsmedel saluförs.

2. De medlemsstater där ett livsmedel saluförs får föreskriva att uppgifterna inom deras territorium ska anges på ett eller flera av unionens officiella språk.

3. Bestämmelserna i punkterna 1 och 2 ska inte förhindra att uppgifterna anges på flera språk.

*Artikel 16***Utelämnande av vissa obligatoriska uppgifter**

►C1 1. För returflaskor av glas som har outplånlig märkning och ◄ därför saknar etikett, ring eller krage ska endast uppgifterna i artikel 9.1 a, c, e, f och l vara obligatoriska.

2. För förpackningar eller behållare med en största yta som är mindre än 10 cm² ska endast uppgifterna i artikel 9.1 a, c, e och f vara obligatoriska på förpackningen eller etiketten. De uppgifter som anges i artikel 9.1 b ska tillhandahållas på andra sätt eller göras tillgängliga på konsumentens begäran.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av andra unionsbestämmelser som kräver obligatorisk näringsdeklaration ska den deklaration som avses i artikel 9.1 l inte vara obligatorisk för de livsmedel som förtecknas i bilaga V.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av andra unionsbestämmelser som kräver en ingrediensförteckning eller obligatorisk näringsdeklaration ska de uppgifter som avses i artikel 9.1 b och l inte vara obligatoriska för drycker som innehåller mer än 1,2 volymprocent alkohol.

▼B

Senast den 13 december 2014 ska kommissionen lägga fram en rapport beträffande tillämpningen av artiklarna 18 och 30.1 på de produkter som avses i denna punkt och frågan om huruvida alkoholhaltiga drycker i framtiden bör omfattas av, i synnerhet, kravet på att tillhandahålla uppgift om energivärdet och skälen till eventuella undantag, varvid hänsyn tas till behovet av att säkerställa överensstämmelse med andra relevanta unionspolitikområden. I detta sammanhang ska kommissionen undersöka behovet av att föreslå en definition av ”alkoläk”.

Kommissionen ska vid behov låta denna rapport åtföljas av ett lagstiftningsförslag där bestämmelser om en ingrediensförteckning eller obligatorisk näringsdeklaration för dessa produkter fastställs.

*AVSNITT 2**Närmare bestämmelser om obligatoriska uppgifter**Artikel 17***Livsmedlets beteckning**

1. Livsmedlets beteckning ska vara dess föreskrivna beteckning. Om det inte finns någon sådan beteckning, ska livsmedlets beteckning vara dess vedertagna beteckning eller, om det inte finns någon vedertagen beteckning eller denna inte används, ska en beskrivande beteckning av livsmedlet ges.

2. Det ska vara tillåtet att i den medlemsstat där livsmedlet saluförs använda den beteckning under vilken varan lagligen tillverkas och saluförs i den medlemsstat där tillverkningen äger rum. Om övriga bestämmelser i denna förordning, särskilt i artikel 9, inte är tillräckliga för att säkerställa att konsumenterna i den medlemsstat där varan saluförs får kännedom om livsmedlets verkliga beskaffenhet och kan särskilja det från livsmedel som det skulle kunna förväxlas med, ska livsmedlets beteckning emellertid åtföljas av ytterligare beskrivande information i anslutning till beteckningen.

3. I undantagsfall får livsmedlets beteckning i den medlemsstat där tillverkningen äger rum inte användas i den medlemsstat där livsmedlet saluförs, när det livsmedel som beteckningen gäller i den medlemsstat där tillverkningen äger rum skiljer sig så mycket i fråga om sammansättning eller framställning från det livsmedel som är känt under denna beteckning i den medlemsstat där livsmedlet saluförs, att punkt 2 inte är tillräcklig för att säkerställa att konsumenterna i den medlemsstat där livsmedlet saluförs ges korrekt information.

4. Livsmedlets beteckning får inte ersättas med ett immaterialrättsligt skyddat namn, märkesnamn eller fantasinamn.

5. Särskilda bestämmelser om livsmedlets beteckning och uppgifter som ska åtfölja den fastställs i bilaga VI.

▼B*Artikel 18***Ingrediensförteckning**

1. Ingrediensförteckningen ska ha en passande överskrift eller inledning som består av eller innehåller ordet ”ingredienser”. Förteckningen ska omfatta samtliga ingredienser i livsmedlet i fallande storleksordning efter den vikt som ingrediensen hade vid framställningstidpunkten.
2. Ingredienserna ska, i förekommande fall, anges med sina specifika beteckningar i enlighet med de bestämmelser som fastställs i artikel 17 och bilaga VI.
3. Alla ingredienser i form av konstruerade nanomaterial ska tydligt anges i ingrediensförteckningen. Ordet *nano* ska stå inom parentes efter beteckningen på sådana ingredienser.
4. Tekniska bestämmelser om tillämpningen av punkterna 1 och 2 i den här artikeln fastställs i bilaga VII.

▼M3

▼B*Artikel 19***Utelämnande av ingrediensförteckningen**

1. Följande livsmedel behöver inte åtföljas av en ingrediensförteckning:
 - a) färsk frukt och färska grönsaker, inklusive potatis, som inte har skalats, delats i bitar eller behandlats på liknande sätt.
 - b) Kolsyrat vatten, om det framgår av beskrivningen att vattnet har kolsyrats.
 - c) Ättika och vinäger som framställts genom jäsning och utvunnits ur en enda basprodukt och inte tillförts någon annan ingrediens.
 - d) Ost, smör, fermenterad mjölk och fermenterad grädde som inte tillförts någon annan ingrediens än mjölkprodukter, livsmedelsenzymer och kulturer av mikroorganismer vilka är nödvändiga för framställningen eller det salt som behövs för framställning av annan ost än färskost och smältost.
 - e) Livsmedel som består av endast en ingrediens, om
 - i) livsmedlets beteckning är densamma som ingrediensens beteckning, eller
 - ii) livsmedlets beteckning gör att ingrediensens art klart framgår.
2. För att beakta relevansen för konsumenten av en ingrediensförteckning för vissa typer eller kategorier av livsmedel får kommissionen i undantagsfall och genom delegerade akter i enlighet med artikel 51 komplettera punkt 1 i den här artikeln, förutsatt att utelämnanden inte leder till att slutkonsumenten eller storhushåll får otillräcklig information.

▼B*Artikel 20***Utelämnande av beståndsdelar i livsmedel från ingrediensförteckningen**

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 21 behöver följande beståndsdelar i ett livsmedel inte ingå i ingrediensförteckningen:

- a) De beståndsdelar i en ingrediens som under framställningsprocessen tillfälligt avskilts men senare åter tillförts livsmedlet i proportioner som inte överskrider de ursprungliga.
- b) Livsmedelstillsatser och livsmedelszymer
 - i) vilkas förekomst i ett visst livsmedel uteslutande beror på att de ingått i en eller flera ingredienser i det aktuella livsmedlet, i enlighet med den ”carry-over”-princip som avses i artikel 18.1 a och b i förordning (EG) nr 1333/2008, förutsatt att de inte har någon teknisk funktion i den färdiga varan, eller
 - ii) vilka används som processhjälpmedel.
- c) Bärare och ämnen som inte är livsmedelstillsatser men används på samma sätt och med samma syfte som bärare och som endast används i absolut nödvändiga mängder.
- d) Ämnen som inte är livsmedelstillsatser men används på samma sätt och med samma syfte som processhjälpmedel och finns kvar i den färdiga varan, om än i förändrad form.
- e) Vatten
 - i) om vattnet används under framställningsprocessen enbart för att rekonstituera en ingrediens som används i koncentrerad eller torkad form, eller
 - ii) om detta utgör en lag som normalt inte konsumeras.

*Artikel 21***Märkning av vissa ämnen eller produkter som orsakar allergi eller intolerans**

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de bestämmelser som antas enligt artikel 44.2 ska de uppgifter som avses i artikel 9.1 c uppfylla följande krav:

- a) De ska anges i ingrediensförteckningen i enlighet med bestämmelserna i artikel 18.1, med en tydlig hänvisning till beteckningen på det ämne eller den produkt som förtecknas i bilaga II.
- b) Ämnets eller produktens beteckning enligt förteckningen i bilaga II ska framhävas genom en teckenuppsättning som tydligt skiljer beteckningen från resten av ingrediensförteckningen, exempelvis genom typsnitt, stil eller bakgrundsfärg.

▼B

Om det inte finns någon ingrediensförteckning ska de uppgifter som avses i artikel 9.1 c innefatta ordet ”innehåller” följt av beteckningen på det ämne eller den produkt som förtecknas i bilaga II.

Om flera ingredienser eller processhjälpmedel i ett livsmedel härrör från ett enda ämne eller en enda produkt som förtecknas i bilaga II, ska det i märkningen klart framgå för varje relevant ingrediens eller processhjälpmedel.

Angivande av de uppgifter som avses i artikel 9.1 c ska inte krävas om livsmedlets beteckning innehåller en tydlig hänvisning till ämnet eller produkten i fråga.

2. I syfte att säkerställa bättre information till konsumenterna och att ta hänsyn till de senaste vetenskapliga och tekniska rönen ska kommissionen systematiskt ompröva och vid behov uppdatera förteckningen i bilaga II genom delegerade akter i enlighet med artikel 51.

Om det av tvingande skäl till skyndsamhet så krävs på grund av att det uppstått risker för konsumenternas hälsa ska det förfarande som anges i artikel 52 tillämpas på delegerade akter som antas i enlighet med denna artikel.

*Artikel 22***Mängdangivelse för ingredienser**

1. Den mängd av en ingrediens eller kategori av ingredienser som används vid tillverkningen eller beredningen av ett livsmedel ska anges, om ingrediensen eller kategorin av ingredienser i fråga

- a) ingår i livsmedlets beteckning eller vanligtvis förknippas med beteckningen av konsumenten, eller
- b) framhävs i märkningen genom ord, bild eller grafik, eller
- c) är nödvändig för att karakterisera livsmedlet och särskilja det från varor som det skulle kunna förväxlas med på grund av sin beteckning eller sitt utseende.

2. Tekniska bestämmelser om tillämpningen av punkt 1, inklusive särskilda fall där mängden av vissa ingredienser inte behöver anges, fastställs i bilaga VIII.

*Artikel 23***Nettokvantitet**

1. Ett livsmedels nettokvantitet ska uttryckas i liter, centiliter, milliliter, kilogram eller gram, och, beroende på vad som är lämpligt, anges i

- a) volymenheter i fråga om flytande produkter,
- b) viktenheter i fråga om andra produkter.

2. För att konsumenten bättre ska förstå livsmedelsinformationen i märkningen får kommissionen för vissa specificerade livsmedel, genom delegerade akter i enlighet med artikel 51, fastställa ett annat uttrycksätt för nettokvantitet än det som anges i punkt 1 i den här artikeln.

▼B

3. Tekniska bestämmelser om tillämpningen av punkt 1, inklusive särskilda fall där nettokvantiteten inte behöver anges, fastställs i bilaga IX.

*Artikel 24***Datum för minsta hållbarhet, sista förbrukningsdag och nedfrysningsdatum**

►C1 1. För livsmedel som mikrobiologiskt är mycket lättfördärliga ◄ och därför efter en kort period kan antas utgöra en omedelbar fara för människors hälsa, ska datum för minsta hållbarhet ersättas med sista förbrukningsdag. Efter sista förbrukningsdag ska ett livsmedel anses som icke säkert i enlighet med artikel 14.2–14.5 i förordning (EG) nr 178/2002.

2. Datumet i fråga ska anges i enlighet med bilaga X.

3. För att säkerställa en enhetlig tillämpning av sättet att ange datum för minsta hållbarhet som avses i punkt 1 c i bilaga X får kommissionen anta genomförandeakter med bestämmelser om detta. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 48.2.

*Artikel 25***Förvarings- eller användningsvillkor**

1. Om ett livsmedel kräver särskilda förvarings- eller användningsvillkor ska dessa anges.

2. För att livsmedlet ska kunna förvaras eller användas på lämpligt sätt efter det att förpackningen brutits ska det i förekommande fall lämnas uppgifter om förvaringsvillkor och/eller om när livsmedlet senast bör förbrukas.

*Artikel 26***Ursprungsland eller härkomstplats**

1. Denna artikel ska tillämpas utan att det påverkar de märkningskrav som föreskrivs i särskilda unionsbestämmelser, särskilt rådets förordning (EG) nr 509/2006 av den 20 mars 2006 om garanterade traditionella specialiteter av jordbruksprodukter och livsmedel ⁽¹⁾ och rådets förordning (EG) nr 510/2006 av den 20 mars 2006 om skydd av geografiska beteckningar och ursprungs-beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel ⁽²⁾.

2. Uppgift om ursprungsland eller härkomstplats ska vara obligatorisk

⁽¹⁾ EUT L 93, 31.3.2006, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 93, 31.3.2006, s. 12.

▼B

- a) i de fall där underlåtenhet att lämna denna uppgift skulle kunna vilseleda konsumenten i fråga om livsmedlets rätta ursprungsland eller härkomstplats, i synnerhet om den information som åtföljer livsmedlet eller etiketten som helhet annars skulle antyda att livsmedlet har ett annat ursprungsland eller en annan härkomstplats,

▼C1

- b) för kött med de KN-nummer som förtecknas i bilaga XI; tillämpning av detta led förutsätter att de genomförandeakter som avses i punkt 8 antas.

▼B

3. Om ursprungsland eller härkomstplats för ett livsmedel anges men inte är samma som ursprungslandet eller härkomstplatsen för den primära ingrediensen

- a) ska uppgift om ursprungsland eller härkomstplats anges även för den primära ingrediensen i fråga, eller
- b) ska det anges att ursprungslandet eller härkomstplatsen för den primära ingrediensen inte är samma som ursprungslandet eller härkomstplatsen för livsmedlet.

▼C1

Tillämpning av denna punkt förutsätter att de genomförandeakter som avses i punkt 8 antas.

▼B

4. Inom fem år från den dag då punkt 2 b ska börja tillämpas, ska kommissionen lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet med en utvärdering av den obligatoriska uppgiften om ursprungsland eller härkomstplats för de produkter som avses i den punkten.

►C1 5. Senast den 13 december 2014 ska kommissionen lägga fram rapporter för ◀ Europaparlamentet och rådet om den obligatoriska uppgiften om ursprungsland eller härkomstplats för följande livsmedel:

- a) Andra slag av kött än nötkött och de som avses i punkt 2 b.
- b) Mjölk.
- c) Mjölk som ingår som ingrediens i mejeriprodukter.
- d) Obearbetade livsmedel.
- e) Livsmedel med en enda ingrediens.
- f) Ingredienser som utgör mer än 50 % av ett livsmedel.

6. Senast den 13 december 2013 ska kommissionen lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om den obligatoriska uppgiften om ursprungsland eller härkomstplats för kött som används som ingrediens.

7. De rapporter som avses i punkterna 5 och 6 ska beakta konsumentens behov av att bli informerad, huruvida det är genomförbart att tillhandahålla den obligatoriska uppgiften om ursprungsland eller härkomstplats samt en kostnads–nyttoanalys avseende införandet av sådana åtgärder, inklusive de rättsliga effekterna för den inre marknaden och effekterna för den internationella handeln.

▼B

Kommissionen får låta dessa rapporter åtföljas av förslag om ändring av relevanta unionsbestämmelser.

8. Senast den 13 december 2013 ska kommissionen, efter konsekvensbedömningar, anta genomförandeakter avseende tillämpningen av punkt 2 b i den här artikeln och tillämpningen av punkt 3 i den här artikeln. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 48.2.

9. När det gäller sådana livsmedel som avses i punkterna 2 b, 5 a och 6 ska rapporterna och konsekvensbedömningarna enligt denna artikel bland annat beakta de möjliga sätten att uttrycka livsmedlens ursprungsland eller härkomstplats, särskilt med avseende på var och en av följande avgörande faktorer i djurets liv:

- a) Födelseort.
- b) Uppfödningssort.
- c) Slaktort.

*Artikel 27***Bruksanvisning**

1. Bruksanvisningen för ett livsmedel ska vara utformad så att livsmedlet kan användas på ett ändamålsenligt sätt.

2. Kommissionen får anta genomförandeakter med detaljerade föreskrifter om tillämpningen av punkt 1 på vissa livsmedel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 48.2.

*Artikel 28***Alkoholhalt**

1. De bestämmelser som gäller uppgift om alkoholhalten uttryckt i volym ska, i fråga om varor som klassificerats enligt KN-nummer 2204, vara de som fastställs i de särskilda unionsbestämmelser som gäller dessa varor.

2. Den faktiska alkoholhalten uttryckt i volym för andra drycker som innehåller mer än 1,2 volymprocent alkohol än de som avses i punkt 1 ska anges i enlighet med bilaga XII.

*AVSNITT 3***Näringsdeklaration***Artikel 29***Förhållande till annan lagstiftning**

1. Detta avsnitt gäller inte livsmedel som omfattas av följande lagstiftning:

▼ B

- a) Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/46/EG av den 10 juni 2002 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om kosttillskott ⁽¹⁾.
- b) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/54/EG av den 18 juni 2009 om utvinning och saluförande av naturliga mineralvatten ⁽²⁾.

2. Detta avsnitt ska gälla utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/39/EG av den 6 maj 2009 om livsmedel för särskilda näringsändamål ⁽³⁾ och de särdirektiv som avses i artikel 4.1 i det direktivet.

*Artikel 30***Innehåll**

1. Den obligatoriska näringsdeklarationen ska innehålla följande uppgifter:

- a) energivärde, och
- b) mängden av fett, mättat fett, kolhydrat, sockerarter, protein och salt.

I förekommande fall är det tillåtet att i nära anslutning till näringsdeklarationen ange att saltinnehållet uteslutande beror på naturligt förekommande natrium.

2. I den obligatoriska näringsdeklarationen som avses i punkt 1 får även uppgift ges om mängd av en eller flera av följande:

▼ C1

- a) Enkelomättat fett.
- b) Fleromättat fett.

▼ B

- c) Polyoler.
- d) Stärkelse.
- e) Fiber.
- f) De vitaminer eller mineralämnen som förtecknas i del A punkt 1 i bilaga XIII och som förekommer i betydande mängd enligt definitionen i del A punkt 2 i bilaga XIII.

3. Om märkningen av ett färdigförpackat livsmedel innefattar den obligatoriska näringsdeklaration som avses i punkt 1 får följande information upprepas på förpackningen:

- a) energivärdet, eller
- b) energivärdet tillsammans med mängden av fett, mättat fett, sockerarter och salt.

⁽¹⁾ EGT L 183, 12.7.2002, s. 51.

⁽²⁾ EUT L 164, 26.6.2009, s. 45.

⁽³⁾ EUT L 124, 20.5.2009, s. 21.

▼B

4. Om märkningen av de produkter som avses i artikel 16.4 innefattar en näringsdeklaration får deklarationens innehåll, med avvikelse från artikel 36.1, begränsas till att omfatta endast energivärdet.

5. Om märkningen av de produkter som avses i artikel 44.1 innefattar en näringsdeklaration får deklarationens innehåll, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 44 och med avvikelse från artikel 36.1, begränsas till att omfatta endast

a) energivärdet, eller

b) energivärdet tillsammans med mängden av fett, mättat fett, sockerarter och salt.

6. För att beakta relevansen av uppgifter som avses i punkterna 2–5 i den här artikeln för konsumentinformationen får kommissionen, genom delegerade akter i enlighet med artikel 51, ändra förteckningen i punkterna 2–5 i den här artikeln genom att lägga till eller ta bort uppgifter.

7. Senast den 13 december 2014 ska kommissionen, med beaktande av vetenskapliga rön och erfarenheter från medlemsstaterna, lägga fram en rapport om förekomsten av transfetter i livsmedel och i det samlade kostintaget för unionens befolkning. Syftet med rapporten ska vara att bedöma effekten av lämpliga metoder som kan få konsumenterna att göra hälsosammare val i fråga om livsmedel och det samlade kostintaget eller som kan främja tillhandahållandet av hälsosammare livsmedelsalternativ till konsumenterna, bland annat genom konsumentinformation om transfetter eller genom begränsningar av deras användning. Kommissionen ska vid behov låta denna rapport åtföljas av ett lagstiftningsförslag.

*Artikel 31***Beräkning**

1. Energivärdet ska beräknas med hjälp av de omräkningsfaktorer som förtecknas i bilaga XIV.

2. Kommissionen får, genom delegerade akter i enlighet med artikel 51, anta omräkningsfaktorer för de vitaminer och mineralämnen som avses i del A punkt 1 i bilaga XIII för en noggrannare beräkning av innehållet av sådana vitaminer och mineralämnen i livsmedel. Dessa omräkningsfaktorer ska läggas till i bilaga XIV.

3. Energivärdet och mängden av näringsämnen som avses i artikel 30.1–30.5 ska vara de som finns i livsmedlet vid försäljning.

Vid behov får denna information avse livsmedlet efter tillagning, under förutsättning att tillräckligt detaljerade tillagningsanvisningar lämnas och att informationen gäller livsmedlet när det är färdigt att konsumeras.

▼B

4. De deklarerade värdena ska vara genomsnittsvärden som, beroende på det enskilda fallet, grundar sig på

- a) tillverkarens analys av livsmedlet,
- b) en beräkning baserad på de kända eller faktiska genomsnittsvärdena för de använda ingredienserna, eller
- c) en beräkning baserad på allmänt fastställda och godtagna uppgifter.

Kommissionen får anta genomförandeakter med detaljerade regler för enhetlig tillämpning av denna punkt i fråga om de deklarerade värdenas noggrannhet, såsom skillnaderna mellan de deklarerade värdena och de värden som fastställs i samband med offentliga kontroller. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 48.2.

*Artikel 32***Uttryck per 100 g eller per 100 ml**

1. Energivärdet och mängden av näringsämnen som avses i artikel 30.1–30.5 ska anges med de måttenheter som förtecknas i bilaga XV.
2. Energivärdet och mängden av näringsämnen som avses i artikel 30.1–30.5 ska anges per 100 g eller per 100 ml.
3. Om innehållet av vitaminer och mineralämnen deklarerats ska det utöver den uttrycksform som avses i punkt 2 anges i procent av referensintaget i del A punkt1 i bilaga XIII, per 100 g eller per 100 ml.
4. Energivärdet och mängden av näringsämnen som avses i artikel 30.1, 30.3, 30.4 och 30.5 får utöver den uttrycksform som avses i punkt 2 i den här artikeln i förekommande fall anges i procent av referensintaget i del B i bilaga XIII, per 100 g eller per 100 ml.
5. Om uppgifter anges i enlighet med punkt 4 ska följande förklaring finnas i omedelbar närhet av dessa: ”Referensintag för en genomsnittlig vuxen (8 400 kJ/2 000 kcal).”

*Artikel 33***Uttryck per portion eller konsumtionsenhet**

1. I följande fall får det energivärde och den mängd näringsämnen som avses i artikel 30.1–30.5 uttryckas per portion och/eller per konsumtionsenhet, lätta att känna igen av konsumenten och förutsatt att portionen eller enheten kvantifieras på etiketten och att antalet portioner eller enheter i paketet anges:

▼B

- a) Utöver uttrycksformen per 100 g eller per 100 ml i artikel 32.2.
- b) Utöver uttrycksformen per 100 g eller per 100 ml i artikel 32.3 när det gäller mängden vitaminer och mineralämnen.
- c) Utöver eller i stället för uttrycksformen per 100 g eller per 100 ml i artikel 32.4.

2. Genom undantag från artikel 32.2 får mängden näringsämnen och/eller procentandelen av referensintaget i del B i bilaga XIII i de fall som avses i artikel 30.3 b uttryckas enbart per portion eller konsumtionsenhet.

När mängden näringsämnen uttrycks enbart per portion eller konsumtionsenhet i enlighet med första stycket ska energivärdet uttryckas per 100 g eller per 100 ml och per portion eller konsumtionsenhet.

3. Genom undantag från artikel 32.2 får energivärdet och mängden näringsämnen och/eller procentandelen av referensintaget i del B i bilaga XIII i de fall som avses i artikel 30.5 uttryckas enbart per portion eller konsumtionsenhet.

4. Den portionsstorlek eller enhet som används ska anges i nära anslutning till näringsdeklarationen.

5. För att säkerställa en enhetlig tillämpning av näringsdeklarationens uttryck per portion eller per konsumtionsenhet och ge konsumenten en enhetlig grund för jämförelser ska kommissionen, med beaktande av konsumenternas faktiska konsumtionsbeteende samt kostrekommendationer, med hjälp av genomförandeakter anta regler om uttryck per portion eller per konsumtionsenhet för vissa kategorier av livsmedel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 48.2.

*Artikel 34***Presentation**

1. De uppgifter som avses i artikel 30.1 och 30.2 ska finnas i samma synfält. Uppgifterna ska presenteras tillsammans i ett tydligt format och i förekommande fall stå i den ordningsföljd som anges i bilaga XV.

2. De uppgifter som avses i artikel 30.1 och 30.2 ska anges i tabellform med siffrorna under varandra, om utrymmet tillåter detta. Om utrymmet inte tillåter detta, ska deklarationen göras som löpande text.

3. De uppgifter som avses i artikel 30.3 ska anges

a) i det huvudsakliga synfältet, och

b) med en teckenstorlek som är i överensstämmelse med artikel 13.2.

▼B

De uppgifter som avses i artikel 30.3 får anges i en annan form än den som fastställs i punkt 2 i den här artikeln.

4. De uppgifter som avses i artikel 30.4 och 30.5 får anges i en annan form än den som fastställs i punkt 2 i den här artikeln.

5. Om energivärdet eller mängden av näringsämnen i en vara är obetydlig, får informationen om dessa näringskomponenter ersättas med en upplysning såsom ”Innehåller obetydlig mängd av ...” i nära anslutning till näringsdeklarationen, om en sådan finns.

För att säkerställa en enhetlig tillämpning av denna punkt får kommissionen anta genomförandeakter avseende energivärde och mängden näringsämnen enligt artikel 30.1–30.5 som kan betraktas som obetydliga. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 48.2.

6. För att säkerställa en enhetlig tillämpning av sättet att presentera näringsdeklarationen i de former som avses i punkterna 1–4 i den här artikeln får kommissionen anta genomförandeakter om detta. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 48.2.

*Artikel 35***Ytterligare uttrycks- och presentationsformer**

1. Utöver de uttrycksformer som avses i artiklarna 32.2, 32.4 och 33 samt den presentationsform som avses i artikel 34.2 får energivärdet och mängden av näringsämnen som avses i artikel 30.1–30.5 ges en annan uttrycksform och/eller presenteras på andra sätt genom grafiska former eller symboler utöver ord eller siffror, förutsatt att samtliga följande krav är uppfyllda:

- a) Uttrycks- och presentationsformerna bygger på sund och vetenskapligt giltig konsumentforskning och inte vilseleder konsumenten i enlighet med vad som avses i artikel 7.
- b) Uttrycks- och presentationsformerna har tagits fram efter samråd med många olika intressegrupper.
- c) Uttrycks- och presentationsformerna syftar till att göra det lättare för konsumenterna att förstå livsmedlets bidrag till eller betydelse för kostens energi- och näringsinnehåll.
- d) Det finns vetenskapligt giltiga bevis för att genomsnittskonsumerten kan förstå dessa uttrycks- och presentationsformer.
- e) Om andra uttrycksformer används, ska dessa grunda sig på antingen de harmoniserade referensintag som anges i bilaga XIII eller, om sådana inte finns, på allmänt erkända vetenskapliga råd om intag av energi eller näringsämnen.

▼B

- f) Uttrycks- och presentationsformerna är objektiva och icke-diskriminerande.
- g) Användningen av uttrycks- och presentationsformerna inte hindrar den fria rörligheten för varor.

2. Medlemsstaterna får rekommendera livsmedelsföretagare att använda en eller flera ytterligare uttrycks- eller presentationsformer för näringsdeklaration som de anser bäst uppfyller de krav som anges i punkt 1 a–g. Medlemsstaterna ska tillhandahålla kommissionen uppgifter om sådana ytterligare uttrycks- och presentationsformer.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa en lämplig kontroll av ytterligare uttrycks- och presentationsformer för näringsdeklaration som finns på marknaden inom deras territorium.

För att underlätta kontrollen av användningen av sådana ytterligare uttrycks- eller presentationsformer får medlemsstaterna kräva att livsmedelsföretagare som på marknaden inom deras territorium släpper ut livsmedel med sådan information ska anmäla till den behöriga myndigheten sådan användning av en ytterligare uttrycks- eller presentationsform och lämna relevanta motiveringar avseende uppfyllandet av de krav som anges i punkt 1 a–g. I sådana fall får information om upphörande av användning av sådana ytterligare uttrycks- eller presentationsformer också krävas.

4. Kommissionen ska underlätta och organisera informationsutbytet mellan medlemsstaterna, kommissionen och berörda parter i frågor som rör användningen av ytterligare uttrycks- eller presentationsformer för näringsdeklaration.

5. Mot bakgrund av gjorda erfarenheter ska kommissionen senast den 13 december 2017 förelägga Europaparlamentet och rådet en rapport om användningen av ytterligare uttrycks- och presentationsformer, om deras effekt på den inre marknaden och om huruvida det är lämpligt med ytterligare harmonisering av dessa uttrycks- och presentationsformer. För detta ändamål ska medlemsstaterna tillhandahålla kommissionen relevant information när det gäller användningen av sådana ytterligare uttrycks- eller presentationsformer på marknaden inom deras territorium. Kommissionen kan låta denna rapport åtföljas av förslag om ändring av relevanta unionsbestämmelser.

6. För att säkerställa en enhetlig tillämpning av denna artikel ska kommissionen anta genomförandeakter med detaljerade regler för tillämpningen av punkterna 1, 3 och 4 i den här artikeln. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 48.2.

KAPITEL V

FRIVILLIG LIVSMEDELSINFORMATION*Artikel 36***Tillämpliga krav**

1. Om den livsmedelsinformation som avses i artiklarna 9 och 10 ges på frivillig basis, ska denna information uppfylla kraven i kapitel IV avsnitten 2 och 3.

▼B

2. Livsmedelsinformation som ges på frivillig basis ska uppfylla följande krav:

- a) Den ska inte vilseleda konsumenten, i enlighet med vad som avses i artikel 7.
- b) Den ska inte vara tvetydig eller förvillande för konsumenten.
- c) Den ska i förekommande fall vara grundad på relevanta vetenskapliga uppgifter.

3. Kommissionen ska anta genomförandeakter om tillämpningen av de krav som avses i punkt 2 i den här artikeln när det gäller följande frivilliga livsmedelsinformation:

- a) Information om eventuell och oavsiktlig förekomst i livsmedel av ämnen eller produkter som orsakar allergi eller intolerans.
- b) Information om ett livsmedels lämplighet för vegetarianer eller veganer.
- c) Information om referensintag för specifika befolkningsgrupper utöver de referensintag som anges i bilaga XIII.

▼M1

d) Information om frånvaro av eller reducerad förekomst av gluten i livsmedel.

▼B

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 48.2.

4. För att säkerställa att konsumenterna informeras på lämpligt sätt när frivillig livsmedelsinformation ges av livsmedelsföretagare på ett avvikande sätt som kan vilseleda eller förvill konsumenten får kommissionen, genom delegerade akter i enlighet med artikel 51, anta föreskrifter om ytterligare fall av frivillig livsmedelsinformation utöver dem som avses i punkt 3 i den här artikeln.

*Artikel 37***Presentation**

Frivillig livsmedelsinformation får inte visas så att den obligatoriska livsmedelsinformationen inte får tillräckligt utrymme.

KAPITEL VI

NATIONELLA ÅTGÄRDER

*Artikel 38***Nationella åtgärder**

1. Medlemsstaterna får inte anta eller bibehålla nationella åtgärder på de områden som specifikt harmoniseras genom denna förordning om detta inte är tillåtet i unionsrätten. Dessa nationella åtgärder får inte hindra den fria rörligheten för varor, inbegripet genom att diskriminera livsmedel från andra medlemsstater.

▼B

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 39 får medlemsstaterna anta nationella åtgärder på de områden som inte specifikt harmoniseras genom denna förordning, såvida de inte förbjuder, hindrar eller begränsar den fria rörligheten för varor som är förenliga med denna förordning.

*Artikel 39***Nationella åtgärder om ytterligare obligatoriska uppgifter**

1. Utöver de obligatoriska uppgifter som avses i artiklarna 9.1 och 10 får medlemsstaterna, i enlighet med förfarandet i artikel 45, anta åtgärder enligt vilka det krävs ytterligare obligatoriska uppgifter för vissa typer eller kategorier av livsmedel, om det motiveras av minst ett av nedanstående skäl:

- a) Skydd av folkhälsan.
- b) Skydd av konsumenterna.
- c) Förebyggande av bedrägeri.
- d) Skydd av industriella och kommersiella äganderätter, uppgifter om ursprung och registrerade ursprungsbeteckningar samt förebyggande av illojal konkurrens.

2. Medlemsstaterna får tillämpa punkt 1 för att införa åtgärder rörande obligatorisk uppgift om livsmedels ursprungsland eller härkomstplats, endast om det finns ett bevisat samband mellan vissa kvaliteter hos livsmedlet och dess ursprung eller härkomst. ►C1 När medlemsstaterna anmäler dessa åtgärder till kommissionen, ska de lägga fram belägg för att en majoritet av konsumenterna anser att denna uppgift är mycket viktig. ◀

*Artikel 40***Mjök och mjölkprodukter****▼C1**

Medlemsstaterna får anta bestämmelser som medger undantag från artiklarna 9.1 och 10.1 för mjök och mjölkprodukter i returflaskor av glas.

▼B

De ska utan dröjsmål överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

*Artikel 41***Alkoholhaltiga drycker**

Medlemsstaterna får, i avvaktan på antagandet av de unionsbestämmelser som avses i artikel 16.4, behålla nationella åtgärder om förteckning av ingredienser i drycker som innehåller mer än 1,2 volymprocent alkohol.

*Artikel 42***Uttryck för nettokvantitet**

I avsaknad av sådana unionsbestämmelser som avses i artikel 23.2 när det gäller uttryck för nettokvantitet för vissa livsmedel på annat sätt än det som föreskrivs i artikel 23.1 får medlemsstaterna behålla nationella åtgärder som antagits före den 12 december 2011.

▼B

Senast den 13 december 2014 ska medlemsstaterna informera kommissionen om sådana åtgärder. Kommissionen ska uppmärksamma övriga medlemsstater på dessa.

*Artikel 43***Frivilliga uppgifter om referensintag för specifika befolkningsgrupper**

I avvaktan på antagandet av de unionsbestämmelser som avses i artikel 36.3 c får medlemsstaterna anta nationella åtgärder avseende uppgifter som frivilligt får lämnas om referensintag för specifika befolkningsgrupper.

Medlemsstaterna ska utan dröjsmål överlämna texten till dessa åtgärder till kommissionen.

*Artikel 44***Nationella åtgärder för livsmedel som inte är färdigförpackade**

1. För livsmedel som erbjuds till försäljning till slutkonsumenter eller storhushåll utan att vara färdigförpackade eller för livsmedel som förpackas på försäljningsstället på konsumentens begäran eller är färdigförpackade för direkt försäljning

- a) är tillhandahållande av de uppgifter som anges i artikel 9.1 c obligatoriskt,
- b) är de övriga uppgifter som anges i artiklarna 9 och 10 inte obligatoriska om inte medlemsstaterna antar nationella åtgärder som föreskriver att några av eller alla dessa uppgifter eller delar av dem ska tillhandahållas.

2. Medlemsstaterna får anta nationella åtgärder om hur de uppgifter eller delar av uppgifter som anges i punkt 1 ska göras tillgängliga, och i förekommande fall om vilken uttrycks- eller presentationsform som ska användas.

3. Medlemsstaterna ska utan dröjsmål överlämna texten till de åtgärder som avses i punkt 1 b och punkt 2 till kommissionen.

*Artikel 45***Anmälningsförfarande**

1. När det hänvisas till denna artikel, ska den medlemsstat som anser det vara nödvändigt att anta ny lagstiftning om livsmedelsinformation i förväg anmäla de planerade åtgärderna och skälen för dessa till kommissionen och de andra medlemsstaterna.

2. Kommissionen ska samråda med ständiga kommittén för livsmedelskedjan och djurhälsa, inrättad genom artikel 58.1 i förordning (EG) nr 178/2002, om den anser att ett sådant samråd behövs eller om någon medlemsstat begär det. Kommissionen ska se till att denna process medger insyn för alla berörda parter.

▼B

3. Den medlemsstat som anser det vara nödvändigt att anta ny lagstiftning om livsmedelsinformation får anta de planerade åtgärderna först tre månader efter den anmälan som avses i punkt 1, förutsatt att kommissionen inte lämnat ett negativt yttrande.

4. Om kommissionens yttrande är negativt, och innan den period som avses i punkt 3 har löpt ut, ska kommissionen inleda det granskningsförfarande som avses i artikel 48.2 för att avgöra om de planerade åtgärderna kan genomföras, om nödvändigt efter lämpliga ändringar.

5. Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster⁽¹⁾ ska inte tillämpas på de åtgärder som omfattas av anmälningsförfarandet i denna artikel.

KAPITEL VII

GENOMFÖRANDE-, ÄNDRINGS- OCH SLUTBESTÄMMELSER*Artikel 46***Ändringar av bilagorna**

Kommissionen får, för att bättre kunna ta hänsyn till tekniska framsteg, vetenskaplig utveckling, konsumenternas hälsa eller konsumenternas informationsbehov, med förbehåll för bestämmelserna i artiklarna 10.2 och 21.2 om ändring av bilagorna II och III, genom delegerade akter i enlighet med artikel 51, ändra bilagorna till denna förordning.

*Artikel 47***Övergångsperiod och tillämpningsdag för genomförandeåtgärder eller delegerade akter**

1. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 i den här artikeln, ska kommissionen vid utövandet av de befogenheter som den tilldelats enligt denna förordning att anta åtgärder genom genomförandeakter i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 48.2 eller genom delegerade akter i enlighet med artikel 51:

a) fastställa en lämplig övergångsperiod för tillämpningen av de nya åtgärderna, under vilken livsmedel vilkas etiketter inte överensstämmer med de nya åtgärderna får släppas ut på marknaden och efter vilken lager av sådana livsmedel som släppts ut på marknaden före övergångsperiodens slut får fortsätta att saluföras tills de är slutsålda,

b) se till att dessa åtgärder tillämpas från och med den 1 april varje kalenderår.

⁽¹⁾ EGT L 204, 21.7.1998, s. 37.

▼B

2. Punkt 1 ska inte gälla i akuta fall när syftet med den åtgärd som avses i den punkten är skydd av folkhälsan.

*Artikel 48***Kommittéförfarande**

1. Kommissionen ska biträdas av ständiga kommittén för livsmedelskedjan och djurhälsa, som inrättades genom artikel 58.1 i förordning (EG) nr 178/2002. Den kommittén är en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Om kommittén inte avger något yttrande ska kommissionen inte anta utkastet till genomförandeakt, och artikel 5.4 tredje stycket i förordning (EU) nr 182/2011 ska gälla.

*Artikel 49***Ändringar av förordning (EG) nr 1924/2006**

I artikel 7 i förordning (EG) nr 1924/2006 ska första och andra styckena ersättas med följande:

”Näringsdeklarationer ska vara obligatoriska för produkter på vilka ett näringspåstående och/eller hälsopåstående görs, med undantag för allmänt hållen reklam. Den information som ska lämnas ska bestå av det som anges i artikel 30.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 av den 25 oktober 2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna (*). Om ett näringspåstående och/eller hälsopåstående görs om ett näringsämne som avses i artikel 30.2 i förordning (EU) nr 1169/2011 ska mängden av detta näringsämne deklarerats i enlighet med artiklarna 31–34 i den förordningen.

Mängderna av det eller de ämnen som ett näringspåstående eller hälsopåstående gäller ska, om de inte ingår i näringsdeklarationen, anges inom samma synfält som näringsdeklarationen och uttryckas i enlighet med artiklarna 31, 32 och 33 i förordning (EU) nr 1169/2011. De måttenheter som används för att uttrycka mängden av ett ämne ska vara lämpligt för de enskilda ämnena de gäller.

(*) EUT L 304, 22.11.2011, s. 18”.

*Artikel 50***Ändringar av förordning (EG) nr 1925/2006**

Artikel 7.3 i förordning (EG) nr 1925/2006 ska ersättas med följande:

”3. Näringsdeklarationer ska vara obligatoriska för de produkter i vilka vitaminer och mineralämnen har tillsatts och som omfattas av denna förordning. Den information som ska lämnas ska bestå av de uppgifter som anges i artikel 30.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 av den 25 oktober 2011

▼B

om livsmedelsinformation till konsumenterna (*) och av de totala ingående mängderna av de vitaminer och mineralämnen som tillsatts i livsmedlet.

(*) EUT L 304, 22.11.2011, s. 18”.

*Artikel 51***Delegeringens utövande**

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Befogenheten att anta delegerade akter som avses i artiklarna 9.3, 10.2, 12.3, 13.4, 18.5, 19.2, 21.2, 23.2, 30.6, 31.2, 36.4 och 46 ska ges till kommissionen för en period av fem år från och med den 12 december 2011. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenheter senast nio månader före utgången av perioden av fem år. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, om inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 9.3, 10.2, 12.3, 13.4, 18.5, 19.2, 21.2, 23.2, 30.6, 31.2, 36.4 och 46 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning* eller vid ett senare, i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

5. En delegerad akt som antas enligt artiklarna 9.3, 10.2, 12.3, 13.4, 18.5, 19.2, 21.2, 23.2, 30.6, 31.2, 36.4 och 46 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

▼B*Artikel 52***Skyndsamt förfarande**

1. Delegerade akter som antas enligt denna artikel ska träda i kraft utan dröjsmål och ska tillämpas så länge ingen invändning görs i enlighet med punkt 2. Delgivningen av en delegerad akt till Europaparlamentet och rådet ska innehålla en motivering till varför det skyndsamma förfarandet tillämpas.

2. Såväl Europaparlamentet som rådet får invända mot en delegerad akt i enlighet med det förfarande som avses i artikel 51.5. I ett sådant fall ska kommissionen upphäva akten utan dröjsmål efter det att Europaparlamentet eller rådet har delgett den sitt beslut om invändning.

*Artikel 53***Upphävande**

1. Direktiven 87/250/EEG, 90/496/EEG, 1999/10/EG, 2000/13/EG, 2002/67/EG och 2008/5/EG samt förordning (EG) nr 608/2004 ska upphöra att gälla den 13 december 2014.

2. Hänvisningar till de upphävda rättsakterna ska anses som hänvisningar till denna förordning.

*Artikel 54***Övergångsbestämmelser**

1. Livsmedel som har släppts ut på marknaden eller märkts före den 13 december 2014 och som inte uppfyller kraven i denna förordning får saluföras tills de är slutsålda.

Livsmedel som har släppts ut på marknaden eller märkts före den 13 december 2016 och som inte uppfyller de krav som anges i artikel 9.1.1 får saluföras tills de är slutsålda.

Livsmedel som har släppts ut på marknaden eller märkts före den 1 januari 2014 och som inte uppfyller de krav som anges i del B i bilaga VI får saluföras tills de är slutsålda.

2. Mellan den 13 december 2014 och den 13 december 2016 ska näringsdeklarationen, om en sådan ges på frivillig basis, överensstämma med artiklarna 30–35.

3. Trots vad som sägs i direktiv 90/496/EEG, i artikel 7 i förordning (EG) nr 1924/2006 och i artikel 7.3 i förordning (EG) nr 1925/2006, får livsmedel som märkts i enlighet med artiklarna 30–35 i den här förordningen släppas ut på marknaden före den 13 december 2014.

▼B

Trots vad som sägs i kommissionens förordning (EG) nr 1162/2009 av den 30 november 2009 om fastställande av övergångsbestämmelser för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 853/2004, (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004 ⁽¹⁾, får livsmedel som märkts i enlighet med del B i bilaga VI till denna förordning släppas ut på marknaden före den 1 januari 2014.

*Artikel 55***Ikraftträdande och tillämpningsdag**

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 13 december 2014, med undantag av artikel 9.1 l, som ska tillämpas från och med den 13 december 2016, och del B i bilaga VI, som ska tillämpas från och med den 1 januari 2014.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

⁽¹⁾ EUT L 314, 1.12.2009, s. 10.

▼B*BILAGA I***SÄRSKILDA DEFINITIONER**

som avses i artikel 2.4

1. *näringsdeklaration* eller *näringsvärdesmärkning*: uppgifter som anger

a) energivärde, eller

▼C1

b) energivärde och enbart ett eller flera av följande näringsämnen:

▼B

— fett (mättat fett, enkelomättat fett och fleromättat fett),

— kolhydrat (sockerarter, polyoler och stärkelse),

— salt,

— fiber,

— protein,

— de vitaminer och mineralämnen som förtecknas i del A punkt 1 i bilaga XIII, och förekommer i betydande mängder enligt definitionen i del A punkt 2 i bilaga XIII,

2. *fett*: sammanlagda mängden lipider, även fosfolipider,3. *mättat fett*: fettsyror utan dubbelbindning,4. *transfett*: fettsyror med minst en icke-konjugerad (dvs. åtskild av minst en metylengrupp) kol-koldubbelbindning i transställning,5. *enkelomättat fett*: fettsyror med en cis-dubbelbindning,6. *fleromättat fett*: fettsyror med två eller flera metylenåtskilda cis-cis-dubbelbindningar,7. *kolhydrat*: varje kolhydrat som kan omvandlas i människokroppen, även polyoler,8. *sockerarter*: alla monosackarider och disackarider som förekommer i livsmedel, dock inte polyoler,9. *polyoler*: alkoholer som innehåller mer än två hydroxigrupper,10. *protein*: den proteinhalt som beräknas med följande formel: protein = sammanlagda kvävemängden enligt Kjeldahl \times 6,25,11. *salt*: det saltekvivalenta innehåll som beräknas med följande formel: salt = natrium \times 2,5,12. *fiber*: kolhydratpolymerer med minst tre monomerenheter som varken spjälkas eller upptas i människans tunntarm och som hör till någon av följande kategorier:

— ätliga kolhydratpolymerer som naturligt förekommer i konsumtionsfärdiga livsmedel,

— ätliga kolhydratpolymerer som erhållits ur livsmedelsråvaror genom fysikaliska, enzymatiska eller kemiska metoder och som har en gynnsam fysiologisk effekt som påvisats genom allmänt vedertagen vetenskaplig dokumentation,

— ätliga syntetiska kolhydratpolymerer som har en gynnsam fysiologisk effekt som påvisats genom allmänt vedertagen vetenskaplig dokumentation.

13. *genomsnittsvärde*: det värde som bäst representerar den mängd näringsämne som ett visst livsmedel innehåller och som avspeglar årstidsbetingade variationer, konsumtionsmönster och andra faktorer som kan göra att det faktiska värdet varierar.

▼B*BILAGA II***ÄMNEN ELLER PRODUKTER SOM ORSAKAR ALLERGI ELLER INTOLERANS****▼M2**

1. Spannmål som innehåller gluten, dvs. vete (t.ex. spelt och khorasanvete), råg, korn, havre eller hybridiserade sorter därav och produkter därav, med följande undantag:

▼B

- a) vetebaserad glukossirap, inklusive glukos ⁽¹⁾,
 - b) vetebaserade maltodextriner ⁽¹⁾,
 - c) kornbaserad glukossirap,
 - d) spannmål som används för framställning av alkoholdestillat, inklusive jordbruksalkohol.
2. Kräftdjur och produkter därav.
 3. Ägg och produkter därav.
 4. Fisk och produkter därav, med följande undantag:
 - a) fiskgelatin som används som bärare för vitamin- eller karotenoidpreparat,
 - b) fiskgelatin eller husbloss som används som klarningsmedel i öl och vin.
 5. Jordnötter och produkter framställda därav.
 6. Sojaböner och produkter därav, med följande undantag:
 - a) fullständigt raffinerad sojaolja och fullständigt raffinerat sojafett ⁽¹⁾,
 - b) naturliga blandade tokoferoler (E306), naturligt D-alfa-tokoferol, naturligt D-alfa-tokoferolacetat, naturligt D-alfa-tokoferolsuccinat från sojaböner,
 - c) fytoosteroler och fytoosterolestrar framställda av vegetabilisk sojabönsolja,
 - d) fytostanolestrar framställda av steroler från vegetabilisk sojabönsolja.
 7. Mjölk och produkter därav (inklusive laktos), med följande undantag:
 - a) vassle som används för framställning av alkoholdestillat inklusive jordbruksalkohol,
 - b) laktitol.
 8. Nötter, dvs. mandel (*Amygdalus communis* L.), hasselnöt (*Corylus avellana*), valnöt (*Juglans regia*), cashewnöt (*Anacardium occidentale*), pekannöt (*Carya illinoensis* [Wangenh.] K. Koch), paranöt (*Bertholletia excelsa*), pistaschmandel (*Pistacia vera*), makadamianöt och Queenslandsnöt (*Macadamia ternifolia*), samt produkter därav, med undantag av nötter som används för framställning av alkoholdestillat inklusive jordbruksalkohol.
 9. Selleri och produkter framställda därav.

⁽¹⁾ Gäller även produkter framställda därav, förutsatt att bearbetningsprocessen inte förmodas ha ökat den allergenicitet som myndigheten har fastställt för den produkt de härrör från.

▼B

10. Senap och produkter framställda därav.
11. Sesamfrön och produkter framställda därav.
12. Svaveldioxid och sulfid i koncentrationer totalt överstigande 10 mg/kg eller 10 mg/liter uttryckt som SO₂, vilket ska beräknas för produkter som saluförs konsumtionsfärdiga eller som rekonstituerats enligt tillverkarens anvisningar.
13. Lupin och produkter framställda därav.
14. Blötdjur och produkter framställda därav.



BILAGA III

LIVSMEDEL DÄR MÄRKNINGEN SKA INNEHÅLLA EN ELLER FLERA YTTERLIGARE UPPGIFTER

TYP ELLER KATEGORI AV LIVSMEDEL	UPPGIFTER
1. Livsmedel som förpackats i vissa gaser	
1.1 Livsmedel vilkas hållbarhet förlängts med hjälp av förpackningsgaser som godkänts enligt förordning (EG) nr 1333/2008.	”Förpackad i en skyddande atmosfär.”
2. Livsmedel som innehåller sötningsmedel	
2.1 Livsmedel som innehåller ett eller flera sötningsmedel som godkänts enligt förordning (EG) nr 1333/2008.	Uppgiften ”innehåller sötningsmedel” ska åtfölja livsmedlets beteckning.
2.2 Livsmedel som innehåller såväl en eller flera tillsatta sockerarter som ett eller flera sötningsmedel som godkänts enligt förordning (EG) nr 1333/2008.	Uppgiften ”innehåller socker och sötningsmedel” ska åtfölja livsmedlets beteckning.
2.3 Livsmedel som innehåller aspartam/salt av aspartam och acesulfam som godkänts enligt förordning (EG) nr 1333/2008.	Uppgiften ”innehåller aspartam (en källa till fenylalanin)” ska finnas på etiketten i de fall då aspartam/salt av aspartam och acesulfam endast anges genom hänvisning till E-numret i ingrediensförteckningen. Uppgiften ”innehåller en källa till fenylalanin” ska finnas på etiketten i de fall då aspartam/salt av aspartam och acesulfam anges med sin specifika beteckning i ingrediensförteckningen.
2.4 Livsmedel som innehåller mer än 10 % tillsatta polyoler som godkänts enligt förordning (EG) nr 1333/2008.	”Överdriven konsumtion kan ha laxerande effekt.”
3. Livsmedel som innehåller glycyrrhizinsyra eller ammoniumsalt av glycyrrhizinsyra	
3.1 Konfektyrer eller drycker som innehåller glycyrrhizinsyra eller ammoniumsalt av glycyrrhizinsyra till följd av tillsats av själva ämnet (ämnen) eller av lakritsrot (<i>Glycyrrhiza glabra</i>) i en koncentration av 100 mg/kg eller 10 mg/l eller däröver.	”Innehåller lakrits” ska läggas till omedelbart efter ingrediensförteckningen, om inte ordet ”lakrits” redan finns i ingrediensförteckningen eller i livsmedlets beteckning. Om det inte finns en ingrediensförteckning ska denna uppgift åtfölja livsmedlets beteckning.
3.2 Konfektyrer som innehåller glycyrrhizinsyra eller ammoniumsalt av glycyrrhizinsyra till följd av tillsats av själva ämnet (ämnen) eller av lakritsrot (<i>Glycyrrhiza glabra</i>) i en koncentration av 4 g/kg eller däröver.	”Innehåller lakrits – personer som lider av högt blodtryck bör undvika överdriven konsumtion” ska läggas till omedelbart efter ingrediensförteckningen. Om det inte finns en ingrediensförteckning ska denna uppgift åtfölja livsmedlets beteckning.

▼ **B**

TYP ELLER KATEGORI AV LIVSMEDEL	UPPGIFTER
3.3 Drycker som innehåller glycyrrhizinsyra eller ammoniumsalt av glycyrrhizinsyra till följd av tillsats av själva ämnet (ämnen) eller av lakritsrot (<i>Glycyrrhiza glabra</i>) i en koncentration av 50 mg/l eller däröver, eller 300 mg/l eller däröver för drycker som innehåller mer än 1,2 volymprocent alkohol (1).	”Innehåller lakrits – personer som lider av högt blodtryck bör undvika överdriven konsumtion” ska läggas till omedelbart efter ingrediensförteckningen. Om det inte finns en ingrediensförteckning ska denna uppgift åtfölja livsmedlets beteckning.

4. Drycker med hög koffeinhalt och livsmedel med tillsatt koffein

4.1 Drycker – med undantag av sådana drycker som baseras på kaffe, te, kaffeextrakt eller teextrakt vilkas beteckning innehåller orden ”kaffe” eller ”te” – som — är avsedda att konsumeras utan vidare beredning och innehåller mer än 150 mg koffein/l, oavsett källa, eller — är i koncentrerad eller torkad form och efter rekonstituering innehåller mer än 150 mg koffein/l, oavsett källa.	”Hög koffeinhalt. Rekommenderas ej för barn och gravida eller ammande kvinnor.” i samma synfält som dryckens beteckning, följt av en hänvisning inom parentes och enligt artikel 13.1 i denna förordning till koffeinhalten uttryckt i mg per 100 ml.
4.2 Livsmedel – utom drycker – som innehåller koffein som tillsatts för ett visst fysiologiskt ändamål.	”Innehåller koffein. Rekommenderas ej för barn och gravida.” i samma synfält som livsmedlets beteckning, följt av en hänvisning inom parentes och enligt artikel 13.1 i denna förordning till koffeinhalten uttryckt i mg per 100 g/ml. När det gäller kosttillskott ska koffeinhalten uttryckas per portion som en rekommendation för dagligt intag på etiketten.

5. Livsmedel med tillsats av fytosteroler, fytosterolestrar, fytostanoler eller fytostanolestrar

5.1 Livsmedel eller livsmedelsingredienser med tillsats av fytosteroler, fytosterolestrar, fytostanoler eller fytostanolestrar.	<p>1) ”Med tillsats av växtsteroler” eller ”med tillsats av växtstanoler” i samma synfält som livsmedlets beteckning.</p> <p>2) Mängden av tillsatta fytosteroler, fytosterolestrar, fytostanoler eller fytostanolestrar (uttryckt i procent eller som gram av fria växtsteroler/växtstanoler per 100 g eller 100 ml av livsmedlet) ska anges i ingrediensförteckningen.</p> <p>► M2 3) Meddelande om att varan inte är avsedd för personer som inte behöver kontrollera kolesterolhalten i blodet. ◀</p>
---	--

▼B

TYP ELLER KATEGORI AV LIVSMEDEL	UPPGIFTER
	<p>4) Meddelande om att patienter som tar kolesterolsänkande läkemedel endast bör inta varan under medicinsk övervakning.</p> <p>5) Väl synligt meddelande om att livsmedlet från näringssynpunkt kan vara mindre lämpligt för gravida och ammande kvinnor samt barn under fem år.</p> <p>6) Råd om att livsmedlet ska användas som en del av en balanserad och varierad kost som innefattar regelbundet intag av frukt och grönsaker för att upprätthålla karotennivåerna.</p> <p>7) I samma synfält som meddelandet enligt punkt 3 ovan: meddelande om att intag av mer än 3 g per dag av tillsatta växtsteroler/växtstanoler bör undvikas.</p> <p>8) En definition av en portion av livsmedlet eller livsmedelsingredien sen i fråga (helst i g eller ml) med uppgift om hur mycket växtsteroler/växtstanoler en portion innehåller.</p>
<p>6. Fryst kött, frysta köttberedningar och frysta obearbetade fiskeriprodukter</p>	
<p>6.1 Fryst kött, frysta köttberedningar och frysta obearbetade fiskeriprodukter.</p>	<p>Nedfrysningsdatum, eller första nedfrysningsdatum om produkten har frysts ned mer än en gång, i enlighet med punkt 3 i bilaga X.</p>
<p>(¹) Denna nivå ska tillämpas på produkter som säljs konsumtionsfärdiga eller rekonstituerade enligt tillverkarens anvisningar.</p>	

▼B*BILAGA IV***DEFINITION AV x-HÖJD**

x-HÖJD



Förklaringar

1	Uppstapellinje
2	Versallinje
3	Median
4	Baslinje
5	Nedstapellinje
6	x-höjd
7	Teckenstorlek

*BILAGA V***LIVSMEDEL SOM ÄR UNDANTAGNA FRÅN KRAVET PÅ OBLIGATORISK NÄRINGSDEKLARATION**

1. Obearbetade produkter som endast innehåller en ingrediens eller en kategori ingredienser.
2. Bearbetade produkter vilkas bearbetning endast består av mogning och vilka endast innehåller en ingrediens eller en kategori ingredienser.
3. Vatten som är avsedda som livsmedel, inbegripet sådant som endast tillförts koldioxid och/eller aromer.
4. Örtkryddor, kryddor eller blandningar därav.
5. Salt och saltersättningar.
6. Bordssötningsmedel.
7. Varor som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/4/EG av den 22 februari 1999 om kaffe- och cikoriaextrakt⁽¹⁾, samt hela eller malda kaffeböner och hela eller malda koffeinfria kaffeböner.
8. Örte, fruktte, te, koffeinfritt te, snabbte, pulverte eller teextrakt, koffeinfritt snabbte, pulverte eller teextrakt som inte innehåller andra tillsatta ingredienser än aromer som inte påverkar teets näringsvärde.
9. Ättika och vinäger som framställts genom jäsning och ättik- och vinägersättning, inbegripet sådan som endast tillsatts aromer.
10. Aromer.
11. Livsmedelstillsatser.
12. Processhjälpmiddel.
13. Livsmedelsenzymmer.
14. Gelatin.
15. Gelébildande produkter.
16. Jäst.
17. Tuggummi.
18. Livsmedel i förpackningar eller behållare vilkas största yta är mindre än 25 cm².
19. Livsmedel, även hantverksmässigt framställda, som tillverkare av små mängder varor levererar direkt till slutkonsumenter eller till lokala detaljhandelsföretag som levererar direkt till slutkonsumenter.

⁽¹⁾ EGT L 66, 13.3.1999, s. 26.

▼B*BILAGA VI***LIVSMEDLETS BETECKNING OCH SÄRSKILDA ÅTFÖLJANDE UPPGIFTER****DEL A — OBLIGATORISKA UPPGIFTER SOM SKA ÅTFÖLJA LIVSMEDLETS BETECKNING**

1. Livsmedlets beteckning ska omfatta eller åtföljas av uppgifter om livsmedlets fysiska tillstånd eller den särskilda behandling som det har genomgått (t.ex. pulvrifiering, omfrysning, frystorkning, djupfrysning, koncentrerings, rökning) i samtliga fall då avsaknaden av sådan information skulle kunna vilseleda köparen.
2. Om ett livsmedel har varit nedfrost före försäljning men säljs upptinat ska livsmedlets beteckning åtföljas av angivelsen ”upptinat”.

Kravet ska inte gälla

- a) ingredienser som förekommer i slutprodukten,
- b) livsmedel för vilka nedfrysning är en tekniskt nödvändig åtgärd i produktionsprocessen,
- c) livsmedel vars säkerhet eller kvalitet inte påverkas negativt av upptining.

Denna punkt ska inte påverka bestämmelserna i punkt 1.

3. Livsmedel som behandlats med joniserande strålning ska förses med någon av följande uppgifter:

”bestrålad” eller ”behandlad med joniserande strålning” och andra uppgifter i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/2/EG av den 22 februari 1999 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar om livsmedel och livsmedelsingredienser som behandlats med joniserande strålning ⁽¹⁾.

4. När det gäller livsmedel där en beståndsdel eller ingrediens som konsumenten förväntar sig ska ingå eftersom den normalt används eller ingår naturligt, har utbytt mot en annan beståndsdel eller ingrediens ska det på etiketten – utöver ingrediensförteckningen – klart och tydligt anges vilken beståndsdel eller ingrediens som har använts som ersättning helt eller delvis, varvid uppgifterna ska anges

- a) i omedelbar närhet av produktens beteckning, och
- b) med en teckenstorlek där x-höjden är minst 75 % av produktbeteckningens teckenstorlek och inte mindre än den minsta teckenstorlek som krävs enligt artikel 13.2 i denna förordning.

5. När det gäller köttprodukter, köttberedningar och fiskeriprodukter som innehåller tillsatta proteiner, inklusive hydrolyserade proteiner, av annat animaliskt ursprung, ska livsmedlets beteckning innehålla en uppgift om förekomsten av dessa proteiner och deras ursprung.

▼C1

6. När det gäller köttprodukter och köttberedningar som har karaktären av en styckningsdel, stek, skiva, portion eller slaktkropp av kött, ska livsmedlets beteckning innehålla en uppgift om förekomsten av tillsatt vatten, om detta utgör mer än 5 % av slutproduktens vikt. Samma regler ska gälla för fiskeriprodukter och bearbetade fiskeriprodukter som har karaktären av en styckningsdel, stek, skiva, portion eller filé eller av en hel fiskeriprodukt.

⁽¹⁾ EGT L 66, 13.3.1999, s. 16.

▼ B

7. Köttprodukter, köttberedningar och fiskeriprodukter som kan ge intryck av att vara en hel kött- eller fiskbit men som i själva verket består av olika delar som satts samman med hjälp av andra ingredienser, exempelvis med livsmedelstillsatser och livsmedelsenzymmer eller på annat sätt, ska innehålla följande uppgifter:

På bulgariska: ”формовано месо” och ”формована риба”.

▼ C2

På spanska: ”elaborado a partir de piezas de carne” och ”elaborado a partir de piezas de pescado”.

▼ B

På tjeckiska: ”zformované maso ze spojovaných kousků masa” och ”ze spojovaných kousků rybího masa”.

På danska: ”Sammensat af stykker af kød” och ”Sammensat af stykker af fisk”.

På tyska: ”aus Fleischstücken zusammengefügt” och ”aus Fischstücken zusammengefügt”.

På estniska: ”liidetud liha” och ”liidetud kala”.

På grekiska: ”μορφοποιημένο κρέας” och ”μορφοποιημένο ψάρι”.

På engelska: ”formed meat” och ”formed fish”.

På franska: ”viande reconstituée” och ”poisson reconstitué”.

På iriska: ”píosáí feola ceangailte” och ”píosáí éisc ceangailte”.

▼ C3

På italienska: ”costituito da parti di carne” och ”costituito da parti di pesce”.

▼ B

På lettiska: ”formēta gaļa” och ”formēta zivs”.

På litauiska: ”sudarytas (-a) iš mėsos gabalų” och ”sudarytas (-a) iš žuvies gabalų”.

På ungerska: ”darabokból újraformázott hús” och ”darabokból újraformázott hal”.

På maltesiska: ”laħam rikostitwit” och ”ħut rikostitwit”.

På nederländska: ”samengesteld uit stukjes vlees” och ”samengesteld uit stukjes vis”.

På polska: ”z połączonych kawałków mięsa” och ”z połączonych kawałków ryby”.

På portugisiska: ”carne reconstituída” och ”peixe reconstituído”.

På rumänska: ”carne formată” och ”carne de pește formată”.

▼ C2

På slovakiska: ”zo spájaných kuskov mäsa” och ”zo spájaných kuskov ryby”.

▼ B

På slovenska: ”sestavljeno, iz koščkov oblikovano meso” och ”sestavljene, iz koščkov oblikovane ribe”.

På finska: ”paloista yhdistetty liha” och ”paloista yhdistetty kala”.

På svenska: ”sammanfogade bitar av kött” och ”sammanfogade bitar av fisk”.

▼B

DEL B — SÄRSKILDA KRAV PÅ BENÄMNINGEN ”MALET KÖTT”

1. Krav på sammansättning vid kontroll av den genomsnittliga dagsproduktionen:

	Fetthalt	Förhållande mellan kollagen och köttprotein ⁽¹⁾
— Magert malet kött	≤ 7 %	≤ 12 %
— Malet nötkött	≤ 20 %	≤ 15 %
— Malet kött som innehåller griskött	≤ 30 %	≤ 18 %
— Malet kött av andra djurarter	≤ 25 %	≤ 15 %

⁽¹⁾ Förhållandet mellan kollagen och köttprotein uttrycks som procentandel kollagen i köttproteinet. Med kollagenhalten avses hydroxiprolinhalten multiplicerad med 8.

2. Utöver det som krävs i avsnitt V kapitel IV i bilaga III till förordning (EG) nr 853/2004 ska märkningen innehålla följande uttryck:

- ”fetthalt lägre än ...”,
- ”förhållande mellan kollagen och köttprotein lägre än ...”.

3. Medlemsstaterna får tillåta att malet kött som inte uppfyller kraven i punkt 1 i denna del släpps ut på de nationella marknaderna med ett nationellt märke som inte kan förväxlas med de märken som föreskrivs enligt artikel 5.1 i förordning (EG) nr 853/2004.

DEL C — SÄRSKILDA KRAV PÅ BENÄMNINGEN PÅ KORVSKINN

Om korvskinnet inte är ätbart måste detta anges.



BILAGA VII

ANGIVANDE OCH BENÄMNING AV INGREDIENSER

DEL A — SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OM ANGIVANDE AV INGREDIENSER I FALLANDE
STORLEKSORDNING EFTER VIKT

Ingredienskategori	Bestämmelser om angivande efter vikt
1. Tillsatt vatten och flyktiga ämnen	Ska anges i storleksordning efter vikt i den färdiga varan. Den mängd vatten som tillförts som ingrediens i ett livsmedel ska beräknas genom att den färdiga varans totala mängd minskas med den totala mängden av övriga använda ingredienser. Denna mängd behöver inte beaktas om den är högst 5 % av den färdiga varans vikt. Detta undantag är inte tillämpligt på kött, köttberedningar, obearbetade fiskeriprodukter och obearbetade tvåskaliga blötdjur.
2. Ingredienser som används i koncentrerad eller torkad form och som rekonstitueras under framställningen	Får anges i storleksordning efter den vikt de hade innan de koncentrerades eller torkades.
3. Ingredienser som används i koncentrerade eller torkade livsmedel som är avsedda att rekonstitueras genom att vatten tillförts	Får anges i storleksordning efter proportion i den rekonstituerade varan, förutsatt att ingrediensförteckningen åtföljs av uttrycket ”ingredienser i den rekonstituerade varan” eller ”ingredienser i den konsumtionsfärdiga varan,” eller liknande uttryck.
4. Frukt, grönsaker eller svamp, varav ingen påtagligt dominerar med hänsyn till vikt och som användas i proportioner som kan variera, när de används blandade som ingredienser i ett livsmedel	Får grupperas tillsammans i ingrediensförteckningen under benämningen ”frukt”, ”grönsaker” eller ”svamp” följt av upplysningen ”i varierande proportion”, omedelbart följt av en uppräkningslista av de frukter, grönsaker eller svampar som ingår. I sådana fall ska blandningen anges i ingrediensförteckningen i enlighet med artikel 18.1 på grundval av den samlade vikten av de frukter, grönsaker eller svampar som ingår.
5. Blandningar av kryddor eller örtekryddor, där ingen krydda eller örtekrydda påtagligt dominerar med hänsyn till vikt	Får anges i en annan ordning, förutsatt att ingrediensförteckningen åtföljs av uttrycket ”i varierande proportion” eller ett liknande uttryck.
6. Ingredienser som utgör mindre än 2 % av den färdiga varan	Får anges i en annan ordning efter de övriga ingredienserna.

▼B

Ingredienskategori	Bestämmelser om angivande efter vikt
7. Ingredienser som är av liknande slag eller inbördes utbytbara, vilka kan komma att användas vid tillverkningen eller beredningen av ett livsmedel utan att dess sammansättning, beskaffenhet eller uppfattade värde ändras, förutsatt att de utgör mindre än 2 % av den färdiga varan	Får i ingrediensförteckningen anges med förklaringen ”innehåller ... och/eller ...” i de fall där minst en av högst två ingredienser ingår i den färdiga varan. Denna bestämmelse ska inte gälla de livsmedelstillsatser eller ingredienser som förtecknas i del C i denna bilaga eller de ämnen eller produkter som förtecknas i bilaga II och som orsakar allergi eller intolerans.
8. Raffinerade oljor av vegetabiliskt ursprung	Får grupperas tillsammans i ingrediensförteckningen under benämningen ”vegetabiliska oljor”, omedelbart följt av en uppräknning av deras specifika vegetabiliska ursprung, och får följas av upplysningen ”i varierande proportion”. Om vegetabiliska oljor grupperas tillsammans ska de anges i ingrediensförteckningen i enlighet med artikel 18.1 på grundval av den samlade vikten av de vegetabiliska oljor som ingår. Uttrycket ”fullhärdad” eller ”delvis härdad”, beroende på vad som är lämpligt, ska åtfölja uppgiften om en härdad olja.
9. Raffinerade fetter av vegetabiliskt ursprung	Får grupperas tillsammans i ingrediensförteckningen under beteckningen ”vegetabiliska fetter”, omedelbart följt av en uppräknning av deras specifika vegetabiliska ursprung, och får följas av upplysningen ”i varierande proportion”. Om vegetabiliska fetter grupperas tillsammans ska de anges i ingrediensförteckningen i enlighet med artikel 18.1 på grundval av den samlade vikten av de vegetabiliska fetter som ingår. Uttrycket ”fullhärdad” eller ”delvis härdad”, beroende på vad som är lämpligt, ska åtfölja uppgiften om ett härdat fett.

DEL B — BENÄMNING AV VISSA INGREDIENSER MED BETECKNINGEN PÅ EN KATEGORI I STÄLLET FÖR EN SPECIFIK BETECKNING

Ingredienser som tillhör någon av de kategorier livsmedel som förtecknas nedan och är beståndsdelar i ett annat livsmedel får, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 21, benämnas med endast beteckningen på kategorin snarare än den specifika beteckningen.

Definition av livsmedelskategori	Benämning
1. Raffinerade oljor av animaliskt ursprung	”Olja” tillsammans med antingen adjektivet ”animalisk” eller en uppgift om dess specifika animaliska ursprung. Uttrycket ”fullhärdad” eller ”delvis härdad”, beroende på vad som är lämpligt, ska åtfölja uppgiften om en härdad olja.

▼B

Definition av livsmedelskategori	Benämning
2. Raffinerade fetter av animaliskt ursprung	”Fett” tillsammans med antingen adjektivet ”animaliskt” eller en uppgift om dess specifika animaliska ursprung. Uttrycket ”fullhärdat” eller ”delvis härdat”, beroende på vad som är lämpligt, ska åtfölja uppgiften om ett härdat fett.
3. Blandningar av mjöl från två eller flera sädeslag	”Mjöl” åtföljt av en uppräknning av de sädeslag det består av i fallande storleksordning efter vikt.
4. Stärkelse, och stärkelse som modifierats genom fysikaliska processer eller med hjälp av enzymer	”Stärkelse”
5. Alla arter av fisk, om fisken utgör en ingrediens i ett annat livsmedel och under förutsättning att beteckningen på och presentationen av detta livsmedel inte hänvisar till en bestämd fiskart	”Fisk”
6. Alla ostsorter, om osten eller ostblandningen utgör en ingrediens i ett annat livsmedel och under förutsättning att beteckningen på och presentationen av detta livsmedel inte hänvisar till en bestämd ostsort	”Ost”
7. Alla kryddor som inte överstiger 2 % av livsmedlets vikt	”Krydda”, ”kryddor” eller ”kryddblandning”
8. Alla örtekryddor eller delar av örtekryddor som inte överstiger 2 % av livsmedlets vikt	”Örtekrydda”, ”örtekryddor” eller ”blandning av örtekryddor”
9. Alla slag av gummiberedningar som används vid framställningen av gummibas för tuggummi	”Gummibas”
10. Alla slag av bakade, finfördelade och torkade spannmålsprodukter	”Ströbröd” eller ”skorpsmulor”
11. Alla slag av sackaros	”Socker”
12. Vattenfri glukos eller glukosmonohydrat	”Druvsocker”
13. Glukossirap och vattenfri glukossirap	”Glukossirap”
14. Alla slag av mjölkproteiner (kasein, kaseinater och vassleproteiner) och blandningar därav	”Mjölkproteiner”
15. Pressat, expellerpressat eller raffinerat kakaosmör	”Kakaosmör”
16. Alla slag av viner som omfattas av bilaga XIb till rådets förordning (EG) nr 1234/2007 ⁽¹⁾	”Vin”

▼B

Definition av livsmedelskategori			Benämning
<p>17. Skelettmuskulatur⁽²⁾ av däggdjurs- och fågelarter som är tjänliga som livsmedel, med naturligt ingående eller angränsande vävnad, i de fall den totala fett- och bindvävshalten inte överstiger de värden som anges nedan och köttet utgör en ingrediens i ett annat livsmedel.</p> <p>Maxgränser för halten av fett och bindväv för ingredienser som ges begreppet ”... kött”</p>			<p>”... kött” i kombination med namnet/namnen⁽³⁾ på den eller de djurarter som det kommer från.</p>
Art	Fetthalt	Förhållande mellan kollagen och kött-protein ⁽¹⁾	
— Däggdjur (med undantag av kaniner och svin) och blandningar av olika djurarter där däggdjursinslaget dominerar	25 %	25 %	
— Svin	30 %	25 %	
— Fåglar och kaniner	15 %	10 %	
<p>(¹) Förhållandet mellan kollagen och köttprotein uttrycks som procentandel kollagen i köttproteinet. Med kollagenhalten avses hydroxiprolinhalten multiplicerad med 8.</p> <p>Om dessa maxgränser överskrids, men alla andra kriterier för ”kött” är uppfyllda, ska halten av ”... kött” justeras nedåt i enlighet med detta och ingrediensförteckningen, förutom begreppet ”... kött”, innehålla uppgifter om innehållet av fett och/eller bindväv.</p> <p>De varor som omfattas av definitionen av ”maskinurbenat kött” är undantagna från denna definition.</p>			
<p>18. Alla produkter som omfattas av definitionen av ”maskinurbenat kött”</p>			<p>”Maskinurbenat kött” i kombination med namnet/namnen⁽³⁾ på den eller de djurarter som det kommer från.</p>
<p>(¹) EUT L 299, 16.11.2007, s. 1.</p> <p>(²) Mellangärdesmuskler och tuggmuskler tillhör skelettmuskulaturen, medan hjärta, tunga, huvudets muskler (utom tuggmusklerna), musklerna nedanför karpalleden och tarsalleden samt svansmusklerna är undantagna.</p> <p>(³) Vid märkning på engelska kan denna benämning ersättas av det generiska namnet på kött från djurarten i fråga.</p>			

▼B

DEL C — BENÄMNING AV VISSA INGREDIENSER MED BETECKNINGEN PÅ DERAS KATEGORI FÖLJT AV DERAS SPECIFIKA BETECKNING ELLER E-NUMMER

Livsmedelstillsatser och livsmedelsenzymmer som inte anges i artikel 20 b och som tillhör någon av de kategorier som förtecknas i denna del måste, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 21, benämnas med beteckningen på kategorin följt av deras specifika beteckning eller, om lämpligt, E-numret. Om en ingrediens tillhör mer än en kategori, ska den kategori anges som är lämpligast med hänsyn till ingrediensens huvudsakliga funktion i det aktuella livsmedlet.

Syra	Skumbildande medel
Surhetsreglerande medel	Geleringsmedel
Klumpförebyggande medel	►C1 Ytbehandlingsmedel ◀
Skumdämpningsmedel	Fuktighetsbevarande medel
Antioxidationsmedel	Modifierad stärkelse ⁽²⁾
Fyllnadsmedel	Konserveringsmedel
Färgämne	Drivgas
Emulgeringsmedel	Bakpulver
Smältsalter ⁽¹⁾	Komplexbildare
Konsistensmedel	Stabiliseringsmedel
Smakförstärkare	Sötningemedel
Mjölbehandlingsmedel	Förtjockningsmedel

⁽¹⁾ Enbart för smältost och smältostprodukter.

⁽²⁾ Den specifika beteckningen eller E-numret behöver inte anges.

DEL D — BENÄMNING AV AROMER I INGREDIENSFÖRTECKNINGEN

1. Aromer ska benämnas med något av begreppen

- ”arom (aromer)” eller en mer specifik beteckning eller beskrivning av ämnet, om den aromgivande beståndsdelen innehåller aromer enligt definitionen i artikel 3.2 b, c, d, e, f, g och h i förordning (EG) nr 1334/2008,
- ”rökarom (rökaromer)”, eller ”rökarom (rökaromer) framställd av” följt av ett livsmedel, en livsmedelskategori eller ett ursprungsmaterial för livsmedel (t.ex. ”rökarom [rökaromer] framställd av bok”), om den aromgivande beståndsdelen innehåller aromer enligt definitionen i artikel 3.2 f i förordning (EG) nr 1334/2008 och ger livsmedlet arom av rök.

2. Begreppet ”naturlig” i beskrivningen av aromer ska användas i överensstämmelse med artikel 16 i förordning (EG) nr 1334/2008.

3. Kinin och/eller koffein som används som aromer vid tillverkningen eller beredningen av ett livsmedel ska anges i ingrediensförteckningen med sin beteckning direkt efter ordet ”arom”.

DEL E — BENÄMNING AV SAMMANSATTA INGREDIENSER

1. En sammansatt ingrediens uttryckt i total vikt får ingå i ingrediensförteckningen under sin egen benämning, förutsatt att denna fastställts enligt lag eller är allmänt vedertagen och omedelbart följs av en uppräkningslista av de ingredienser som ingår i den sammansatta ingrediensen.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 21, ska ingrediensförteckningen för sammansatta ingredienser inte vara obligatorisk

▼B

- a) om den sammansatta ingrediensens sammansättning är fastställd i gällande unionslagstiftning, förutsatt att den sammansatta ingrediensen utgör mindre än 2 % av den färdiga varan; denna bestämmelse ska dock inte gälla för livsmedelstillsatser, såvida inte annat följer av artikel 20 a–d, eller
- b) för sammansatta ingredienser som består av blandningar av kryddor och/eller örtekryddor som utgör mindre än 2 % av den färdiga varan, med undantag av livsmedelstillsatser, om inte annat följer av artikel 20 a–d, eller
- c) om den sammansatta ingrediensen är ett livsmedel för vilket det inte krävs någon ingrediensförteckning enligt unionslagstiftningen.



BILAGA VIII

MÄNGDANGIVELSE FÖR INGREDIENSER

1. Mängden behöver inte anges
 - a) för en ingrediens eller kategori ingredienser
 - i) vars avrunna nettovikt anges i enlighet med punkt 5 i bilaga IX,
 - ii) vars mängd enligt unionsbestämmelserna redan är obligatorisk i märkningen,
 - iii) som används i små mängder i aromgivande syfte, eller
 - iv) som, trots att den ingår i livsmedlets beteckning, inte styr konsumenters val i den medlemsstat där livsmedlets saluförs, då variationen i mängd inte är avgörande för att karakterisera livsmedlet eller inte är sådan att den särskiljer livsmedlet från liknande livsmedel,
 - b) om särskilda unionsbestämmelser exakt föreskriver mängden av en ingrediens eller kategori ingredienser utan att föreskriva att detta ska anges i märkningen, eller
 - c) i de fall som anges i punkterna A.4 och A.5 i bilaga VII.
2. Artikel 22.1 a och b ska inte tillämpas på
 - a) ingredienser eller kategorier ingredienser som omfattas av uppgiften ”innehåller sötningsmedel” eller ”innehåller socker och sötningsmedel”, om den uppgiften åtföljer livsmedlets beteckning, i enlighet med bilaga III, eller
 - b) tillsatta vitaminer och mineralämnen om dessa ämnen ska anges i en näringsdeklaration.
3. Mängden av en ingrediens eller kategori ingredienser ska
 - a) uttryckas i procent, vilket ska motsvara mängden av ingrediensen eller ingredienserna vid den tidpunkt då de används, och
 - b) anges antingen i eller omedelbart intill livsmedlets beteckning, eller i ingrediensförteckningen i anslutning till ingrediensen, eller kategorin ingredienser i fråga.
4. Genom undantag från punkt 3 gäller följande:
 - a) För livsmedel vilkas fukthalt minskat till följd av värmebehandling eller annan behandling, ska mängden uttryckas i procent och motsvara mängden av den eller de använda ingredienserna i den färdiga varan, såvida inte denna mängd eller den sammanlagda mängden av samtliga ingredienser som anges i märkningen överstiger 100 %, då mängden ska anges på grundval av vikten på de ingredienser som använts för att bereda 100 g av den färdiga varan.
 - b) Mängden av flyktiga ingredienser ska anges i storleksordning efter vikt i den färdiga varan.
 - c) Mängden av ingredienser som används i koncentrerad eller torkad form och som rekonstitueras under framställningen, får anges i storleksordning efter den vikt som ingredienserna hade innan de koncentrerades eller torkades.
 - d) För koncentrerade eller torkade livsmedel som är avsedda att rekonstitueras genom att vatten tillförs, får mängden av ingredienserna anges i storleksordning efter vikt i den rekonstituerade varan.

*BILAGA IX***ANGIVANDE AV NETTOKVANTITET**

1. Angivande av nettokvantitet ska inte vara obligatoriskt för livsmedel
 - a) som minskar avsevärt i volym eller vikt och som säljs styckevis eller vägs i köparens närvaro,
 - b) vilkas nettokvantitet är mindre än 5 g eller 5 ml; denna bestämmelse ska dock inte gälla kryddor och örtekryddor, eller
 - c) som normalt säljs styckevis under förutsättning att antalet artiklar är klart synligt och lätt kan räknas utifrån eller, om detta inte är möjligt, framgår av märkningen.
2. Om unionsbestämmelser eller, om sådana saknas, nationella bestämmelser föreskriver att innehållet ska anges på ett visst sätt (t.ex. nominell mängd, minimimängd, genomsnittsmängd), ska denna mängd anses som nettokvantitet enligt denna förordning.
3. Om en färdigförpackad vara består av två eller flera separata färdigförpackningar som innehåller samma mängd av samma vara, ska nettokvantiteten anges genom uppgift om nettokvantiteten i varje separat förpackning och det totala antalet sådana förpackningar. Dessa uppgifter ska dock inte vara obligatoriska, om det totala antalet separata förpackningar är klart synligt och lätt kan räknas utifrån och minst en uppgift om nettokvantiteten i varje enskild förpackning är klart synlig från utsidan.
4. Om en färdigförpackad vara består av två eller flera separata förpackningar som vid försäljning inte betraktas som enheter, ska nettokvantiteten anges genom uppgift om den totala nettokvantiteten och det totala antalet separata förpackningar.
5. Om ett livsmedel i fast form ligger i en lag, ska även livsmedlets avrunna vikt anges. Om ett livsmedel har glaserats ska nettovikten inte omfatta glaseringen.

I denna punkt avses med en lag följande varor, eventuellt i blandningar och även i fryst eller djupfryst tillstånd, förutsatt att vätskan endast är ett komplement till den aktuella beredningens väsentliga beståndsdelar och således inte en för köpet avgörande faktor: vatten, saltlösningar, saltlake, vattenlösningar av livsmedelssyror, ättika och vinäger, sockerlag, vattenlösningar med andra sötningsmedel; i fråga om frukt eller grönsaker, frukt- eller grönsaksjuicer.



BILAGA X

DATUM FÖR MINSTA HÅLLBARHET, SISTA FÖRBRUKNINGSDAG
OCH NEDFRYSNINGSDATUM

1. Datum för minsta hållbarhet ska anges enligt följande:

a) Datumet ska föregås av orden

— ”Bäst före ...” när datumet omfattar uppgift om dagen,

— ”Bäst före utgången av ...” i övriga fall.

b) De ord som anges i punkt a ska åtföljas av

— antingen själva datumet, eller

— en hänvisning till var på märkningen datumet finns angivet.

Om det behövs, ska dessa uppgifter åtföljas av de förvaringsanvisningar som måste iaktas för att varan ska hålla sig under den angivna perioden.

c) Datumet ska bestå av dag, månad och eventuellt år i denna ordning och i okodad form.

Dock är det i fråga om livsmedel

— med kortare hållbarhetstid än 3 månader tillräckligt att ange dag och månad,

— med längre hållbarhetstid än 3 månader men inte längre än 18 månader tillräckligt att ange månad och år,

— med längre hållbarhetstid än 18 månader tillräckligt att ange året.

d) Om inte annat följer av unionsbestämmelser som föreskriver andra typer av datummärkning, ska uppgift om datum för minsta hållbarhet inte krävas för

— färsk frukt och färska grönsaker, inklusive potatis, som inte har skalats, delats i bitar eller behandlats på liknande sätt; detta undantag ska inte tillämpas på groddar och liknande produkter såsom groddar av baljväxter,

— viner, likörviner, mousserande viner, aromatiserade viner och liknande produkter framställda av annan frukt än druvor samt drycker med KN-nummer 2206 00 som har framställts av druvor eller druvmust,

— drycker som innehåller minst 10 volymprocent alkohol,

— bageri- eller konditorivaror som med hänsyn till sitt innehåll normalt konsumeras inom 24 timmar efter tillverkningen,

— ättika och vinäger,

— koksalt,

— socker i fast form,

▼B

- konfektyrvaror som nästan enbart består av smaksatt och/eller färgat socker,
 - tuggummi och liknande produkter.
2. Datumet för sista förbrukningsdag ska anges enligt följande:
- a) Det ska föregås av orden ”sista förbrukningsdag ...”.
 - b) De ord som anges i led a ska åtföljas av
 - antingen själva datumet, eller
 - en hänvisning till var på märkningen datumet finns angivet.Dessa uppgifter ska följas av en beskrivning av de förvaringsanvisningar som man måste rätta sig efter.
 - c) Datumet ska bestå av dag, månad och, eventuellt, år, i denna ordning och i okodad form.
 - d) Sista förbrukningsdag ska anges på varje enskild färdigförpackad portion.
3. Datum för nedfrysning eller datum för första nedfrysningsdatum enligt punkt 6 i bilaga III ska anges enligt följande:
- a) Det ska föregås av orden ”nedfrost den ...”.
 - b) De ord som anges i led a ska åtföljas av
 - själva datumet, eller
 - en hänvisning till var på märkningen datumet finns angivet.
 - c) Datumet ska bestå av dag, månad och år, i denna ordning och i okodad form.

▼B*BILAGA XI***SLAG AV KÖTT FÖR VILKA UPPGIFT OM URSPRUNGLAND
ELLER HÄRKOMSTPLATS ÄR OBLIGATORISK**

KN-nummer (kombinerade nomenklaturen 2010)	Beskrivning
0203	Kött av svin, färskt, kylt eller fryst
0204	Kött av får eller get, färskt, kylt eller fryst
Ex 0207	Kött av fjäderfä enligt nr 0105, färskt, kylt eller fryst

▼B*BILAGA XII***▼C1****ALKOHOLHALT**

Den faktiska alkoholhalten uttryckt i volym för drycker som innehåller mer än 1,2 volymprocent alkohol ska anges med högst en decimal. Den ska följas av angivelsen ”% vol.” och får föregås av ordet ”alkohol” eller förkortningen ”alk.”.

Alkoholhalten ska bestämmas vid 20 °C.

De tillåtna positiva och negativa avvikelserna i absoluta tal när det gäller uppgift om alkoholhalten uttryckt i volym anges i nedanstående tabell. Avvikelsena ska gälla utan att påverka de avvikelser som beror på den analysmetod som används för att bestämma alkoholhalten.

Beskrivning av drycken	Positiv eller negativ avvikelse
1. Öl med KN-nummer 2203 00 och en alkoholhalt som inte överstiger 5,5 % vol.; drycker utan kolsyra med KN-nummer 2206 00 som framställs av druvor	0,5 % vol.
2. Öl med en alkoholhalt som överstiger 5,5 % vol.; drycker med kolsyra och KN-nummer 2206 00 som framställs av druvor; cidersorter, päronviner, fruktviner och liknande som framställs av annan frukt än druvor, oavsett om de är pärlande eller mousserande; mjöd	1 % vol.
3. Drycker som innehåller uppblötta frukter eller växtdelar	1,5 % vol.
4. Övriga drycker som innehåller mer än 1,2 volymprocent alkohol	0,3 % vol.

▼B*BILAGA XIII***REFERENSINTAG****DEL A – DAGLIGT REFERENSINTAG FÖR VITAMINER OCH MINERALÄMNEN (VUXNA)****▼C1**

1. Vitaminer och mineralämnen som får deklarerats och deras näringsreferensvärde

▼B

Vitamin A (µg)	800	Klorid (mg)	800
Vitamin D (µg)	5	Kalcium (mg)	800
Vitamin E (mg)	12	Fosfor (mg)	700
Vitamin K (µg)	75	Magnesium (mg)	375
Vitamin C (mg)	80	Järn (mg)	14
Tiamin (mg)	1,1	Zink (mg)	10
Riboflavin (mg)	1,4	Koppar (mg)	1
Niacin (mg)	16	Mangan (mg)	2
Vitamin B6 (mg)	1,4	Fluorid (mg)	3,5
Folsyra (µg)	200	Selen (µg)	55
Vitamin B12 (µg)	2,5	Krom (µg)	40
Biotin (µg)	50	Molybden (µg)	50
Pantotensyra (mg)	6	Jod (µg)	150
Kalium (mg)	2 000		

2. Betydande mängd av vitaminer och mineralämnen

I regel bör hänsyn tas till följande värden vid beslut om vad som utgör en betydande mängd, nämligen

- 15 % av referensvärdet för näringsinnehållet enligt punkt 1 per 100 g eller 100 ml för andra produkter än drycker,
- 7,5 % av referensvärdet för näringsinnehållet enligt punkt 1 för drycker per 100 ml, eller
- 15 % av referensvärdet för näringsinnehållet enligt punkt 1 per portion om förpackningen endast innehåller en portion.

DEL B – REFERENSINTAG FÖR ENERGI OCH VISSA ANDRA NÄRINGSÄMNEN ÄN VITAMINER OCH MINERALÄMNEN (VUXNA)

Energi eller näringsämne	Referensintag
Energi	8 400 kJ/2 000 kcal
Totalt fett	70 g
Mättat fett	20 g
Kolhydrat	260 g
Sockerarter	90 g
Protein	50 g
Salt	6 g

*BILAGA XIV***OMRÄKNINGSFAKTORER**

OMRÄKNINGSFAKTORER FÖR BERÄKNING AV ENERGI

Det deklarerade energivärdet ska beräknas med följande omräkningsfaktorer:

— Kolhydrat (utom polyoler)	17 kJ/g – 4 kcal/g
— Polyoler	10 kJ/g – 2,4 kcal/g
— Protein	17 kJ/g – 4 kcal/g
— Fett	37 kJ/g – 9 kcal/g
— Salatrim	25 kJ/g – 6 kcal/g
— Alkohol (etanol)	29 kJ/g – 7 kcal/g
— Organiska syror	13 kJ/g – 3 kcal/g
— Fiber	8 kJ/g – 2 kcal/g
— Erytritol	0 kJ/g – 0 kcal/g



BILAGA XV

ENHETER OCH PRESENTATION VID NÄRINGSDEKLARATION

I näringsdeklarationer ska de nedan förtecknade måttenheterna användas för energi (kilojoule [kJ] och kilokalorier [kcal]) och för massa (gram [g], milligram [mg] eller mikrogram [µg]), och ordningsföljden för uppgifterna ska i förekommande fall vara följande:

Energi	kJ/kcal
Fett	g
varav:	
— mättat fett	g
— enkelomättat fett	g
— fleromättat fett	g
Kolhydrat	g
varav:	
— sockerarter	g
— polyoler	g
— stärkelse	g
Fiber	g
Protein	g
Salt	g
Vitaminer och mineralämnen	De enheter som anges i punkt A.1 i bilaga XIII